



de
uitlaat

de uitlaat

personeelsorgaan
van de
n.v. koninklijke
paketaan-
maatschappij

9e jaargang no. 6.
1 juni 1954.

overneming van tekst en
illustraties alleen geoor-
loofd met bronvermelding

alle stukken „de uitlaat”
betreffende te adresseren:
aan de redactie van
„de uitlaat”
p/a k.p.m.
medan merdeka timur 5
djakarta

Dit nummer bevat o.a.:

president-directeur iken
onderscheiden

gezagsuitoefening en
leiderschap

dodenherdenking op het
ereveld menteng-pulo te
Djakarta

archipel-vaart in het ver-
leden (deel II)

oranje-bal in het
logeergebouw

kleine belevenissen uit een
dierbaar, langvervlogen
verleden

bij de foto's:

op de omslag een over-
zicht van de eerste binnen-
haven van Tg. Priok.

(foto: Studio Tong & Tim)

op de binnenzijde van de
omslag (pag. 27) de beste
foto van de maand: een
landschapsfoto van Tjipa-
jong. U ziet in het midden
rechts het zwembad met
links daarvan een gedeelte
der bungalows van ons va-
cantiecentrum. Op de ach-
tergrond als trouwe wach-
ter: de Salak.

Deze foto werd gemaakt
door M. Sonnenberg, adj.
chef CM/HK, die met deze
foto de maandelijks prijs
van Rp. 50.— heeft ge-
wonnen.

Gedrukt bij N.V. Visser & Co.

Van de redactie

Onze omslag

In ons vorige nummer zijn we voor de eerste maal verschenen met een omslag, welke uit 1 foto bestond. Nu dachten wij een handigheidje uit te halen om het negatief van de foto om te draaien, zodat de „Reynst”, welke op de foto in de Kali Mati te Tg. Priok ligt, zodoende op de frontpagina te laten verschijnen. De enige moeilijkheid hierbij was, dat de naam van genoemd schip in spiegelschrift te voorschijn kwam, zodat we deze puzzle maar hebben opgelost met de naam uit te vegen. U begrijpt wellicht onze bedoeling, lezer, we moesten immers een specifiek KPM-beeld op de frontpagina hebben, zodat wij alle hierboven genoemde „kunstgrepen” hebben toegepast. Toch is het aardig, dat er lezers geweest zijn, die ons onomwonden kwamen vertellen dat de gepubliceerde foto niet geheel de „waarheid” weergaf. Voor die slimme opmerkers dan hierbij de mededeling dat uw redactie dit inderdaad heeft geweten. Deze maand een omslagfoto, die de werkelijkheid wel getrouw weergeeft.

Maar apropos, lezende amateur-fotografen, denkt u ook eens na over een foto, welke wij als omslag zouden kunnen gebruiken? Het valt niet mee om hiervoor een geschikte foto te vinden. Hoe dan ook: uw redactie geeft de moed niet op en blijft vertrouwen op uw enthousiaste medewerking.



Het m.s. „Leksula”, na een flinke schoonmaakbeurt, gereed voor vertrek, in de „Kali Mati” te Tg. Priok.

(foto: studio Tong & Tim)



Jhr. I. H. A. BACKER



D. IKEN

Op 13 Mei 1954 was de Directeur in Nederland van onze maatschappij 40 jaar aan de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij verbonden.

Veertig jaar dienst is geen gelegenheid, die bij de K.P.M. van maatschappij-wege officieel gevierd wordt.

Maar wij menen deze gelegenheid wel te mogen aangrijpen om in het eigen Paketvaartblad te getuigen van ons grote respect en van de toewijding, die wij allen onze Directeur in Nederland toedragen.

Mijnheer Backer, wij verzoeken U onze gelukwensen en onze beste wensen voor de toekomst voor U en de Uwen wel te willen aanvaarden!

*

In verband met het 40-jarige dienstjubileum van Jhr. I. H. A. Backer, stuurde onze Directie op 13 Mei j.l. het volgende gelukwenstelegram:

„Mede namens gehele wal- en varende personeel bieden wij U ter gelegenheid van Uw veertigjarig dienstjubileum onze hartelijke gelukwensen aan punt Uw inzicht en leiding hebben onzegbaar veel bijgedragen tot de hoge bloei waarin met Gods hulp onze Maatschappij ondanks oorlogsverliezen en moeilijke omstandigheden zich mag verheugen punt Moge U nog vele jaren gespaard blijven voor Uw gezin en onze Maatschappij”.

Iken — Harinck — De Geus — Pronk van Hoogeveen.

Hierop ontving onze Directie het volgende aan haar en aan het gehele wal- en varende personeel gerichte danktelegram, afkomstig van Jhr. Backer:

„Hartelijk dank voor Uw gelukwensen met toevoegingen stop met dankbaarheid gedenk ik het tesamen bereikte in de overtuiging dat indien ook in het vervolg de onderlinge verhoudingen uitstekend blijven onze Maatschappij door de nauwe samenwerking harer dienaren niet kan verwelken stop. Dit is mijn grootste wens”.

Backer.

President-directeur Iken hoopt op 2 Juni a.s. het feit te herdenken, dat hij voor 35 jaar in dienst trad bij onze maatschappij. Reeds meerdere malen hebben onze lezers in „de Uitlaat” bijzonderheden kunnen lezen over de persoon van onze president-directeur, zodat wij daar thans niet verder over zullen uitweiden. Trouwens een ieder, die bij de K.P.M. of bij de scheepvaart in deze gewesten is betrokken, weet wie en welk een groot kenner de heer Iken is van de Nederlandse scheepvaart in de Indonesische Archipel.

Dat zijn werken en streven zelfs in de hoogste regeeringskringen hogelijk wordt gewaardeerd is wel gebleken, toen het op 30 April j.l. Hare Majesteit Koningin Juliana behaagde, hem te benoemen tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Namens het gehele personeel bieden wij de heer Iken met zijn 35-jarig jubileum hierbij onze hartelijkste gelukwensen aan. Dat het hem gegeven moge zijn zijn werkkraft nog vele jaren ter beschikking te stellen van de Nederlandse scheepvaart in het algemeen en van onze maatschappij in het bijzonder!

President - directeur Iken onderscheiden

Plechtigheid ten Hoofdkantore

In verband met het feit, dat onze President-directeur D. Iken door H.M. Koningin Juliana is benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, vond op Vrijdag 30 April j.l. ten hoofdkantore een receptie plaats, waar zich een groot aantal genodigden in de kamer van de president directeur verzamelde, teneinde hun gelukwensen aan te bieden. Tot hen behoorden de directeurs H. Harinck, J.F.P. de Geus en D.J. Pronk van Hoogeveen, de chefs en adjunct-chefs van dienst, de meesten vergezeld van hunne dames. De vloot was vertegenwoordigd door enkele gezagvoerders en hoofdwerktuigkundigen, terwijl ook vertegenwoordigers van andere scheepvaartmaatschappijen en verschillende andere instellingen van hun belangstelling blijken gaven.

Rede Hr. Harinck.

De Heer Iken arriveerde zelf om 11 uur en werd toegesproken door directeur Harinck, die het volgende zei :

„Het heeft Hare Majesteit behaagd jou vandaag te bevorderen tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, een bijzonder mooie onderscheiding, waaruit wel heel duidelijk blijkt de grote waardering, welke er in de hoogste regeringskringen bestaat voor jou persoonlijk en voor het vele goede werk, dat je op sociaal gebied voor de Nederlandse gemeenschap in Indonesië hebt gedaan en nog doet en bovenal voor je bijzondere betekenis voor de Nederlandse scheepvaart in deze gewesten.

Ik wil geen opsomming geven van hetgeen door jou op velerlei gebied voor de Nederlandse gemeenschap wordt gedaan. Je bent nu eenmaal geen figuur die aan de weg timmert en bleef daardoor meestal de man achter de schermen. Wij, die je van zeer nabij meemaken, weten dat en je belangstelling en je daadkracht op sociaal gebied niet gering zijn. De kinderen van het Parapattan Wezengesticht zouden daarvan kunnen meepraten.

Ook op scheepvaartgebied heb je je sporen ruimschoots verdiend. Nog dagelijks laat je ons versteld staan over je uitgebreide kennis van alles wat met scheepvaart te maken heeft.

Ons, je collega's, chefs en ik mag wel zeggen iedereen die nauw met de K.P.M. is verbonden, geeft het een enorme voldoening, dat jou vandaag

deze hoge onderscheiding is uitgereikt, in de eerste plaats, omdat wij er allen van overtuigd zijn, dat je de onderscheiding in alle opzichten verdient, doch bovendien, omdat de waardering, welke uit de onderscheiding spreekt, toch ook op onze organisatie, zowel wal als vloot, afstraalt.

Dit laatste, zij met de grootste bescheidenheid gezegd, doch je zou het zelf niet anders willen zien.

De twee jaren, die jij nu als President optreedt, zijn bepaald niet de gemakkelijkste geweest. Integendeel, de moeilijkheden waren en zijn vele, voor jou en voor ons allemaal. Doch met het inzicht en met je onverstoorebare kalmte ben je er nog steeds in geslaagd voor je zelf en voor ons de juiste weg te kiezen, tot zegen van onze maatschappij en haar gehele personeel.

Het is mij een groot voorrecht jou van deze plaats als eerste te mogen gelukwensen en ik hoop — en daarmee spreek ik ongetwijfeld namens ons allen — dat je je onderscheiding nog heel veel jaren in gezondheid mag dragen.”

Hierna nodigde de heer Harinck Mevrouw De Geus uit om de heer Iken de versierselen, behorende bij het Ridderschap in de Orde van de Nederlandse Leeuw, te willen opspelden. Onder luid applaus der aanwezigen verrichtte Mevrouw De Geus deze plechtigheid, waarna de aanwezigen werden uitgenodigd om hun glas te heffen en te drinken op de gezondheid van onze President-directeur.



President-directeur D. Iken, Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, tijdens diens toespraak.

Rede Hr. Iken

In zijn antwoord wees de hr. Iken erop, dat de hem verleende Koninklijke onderscheiding door hem op hoge prijs wordt gesteld. Daarna dankte hij de heer Harinck voor diens hartelijke toespraak. Hij bracht daarbij naar voren, dat hij in staat was geweest zoveel voor de Nederlandse scheepvaart in deze gewesten te kunnen doen omdat hij altijd op de medewerking van zijn mededirecteuren en het gehele K.P.M.-personeel heeft kunnen rekenen.

De heer Iken besloot zijn toespraak met alle aanwezigen uit te nodigen een heildronk uit te brengen op Hare Majesteit Koningin Juliana.

Na deze redevoeringen volgde een geanimeerde receptie. Vele bloemstukken gaven een bijzonder feestelijke sfeer aan de kamer van onze President-directeur.

De wereld gaat op zij om de man te laten passeren, die weet, waarheen hij gaat.



Bovenstaande foto's geven een indruk van de plechtigheid in de kamer van de president-directeur op 30 April j.l. De bovenste foto werd gemaakt tijdens de toespraak van Directeur Harinck.

In het midden: het moment, waarop Mevrouw De Geus de Heer Iken de versierselen opspeldt, behorende bij het Ridderschap in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Onderste foto: tijdens de heildronk uitgebracht op President-directeur Iken.

(foto's: Studio Tong & Tim)

Het is ons een bijzondere eer te kunnen mededelen, dat het Hare Majesteit Koningin Juliana der Nederlanden heeft behaagd om, behalve aan onze President-directeur, ook aan de navolgende K.P.M.-ers een Koninklijke onderscheiding te verlenen:

Tot Officier in de Orde van Oranje Nassau:

Ir. E. Struyk — chef Afdeling Machinebouw in Nederland;

Eremedaille in goud, behorende bij de Orde van Oranje Nassau:

Mej. M. den Besten, hoofdverpleegster-directrice van het Ziekenhuis Petamburan (thans met verlof in Nederland).

Eremedaille in zilver, behorende bij de Orde van Oranje Nassau:

Mej. L. E. Frans, hoofdtelefoniste Hoofdkantoor te Djakarta;

M. M. Veerman, beambte agent-schap te Makassar.

De redactie van „de Uitlaat” weet te spreken namens het gehele personeel van de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij, wanneer zij hierbij aan president-directeur D. Iken, Ir. E. Struyk, Mej. M. den Besten, Mej. L. E. Frans en de heer Veerman, de meest hartelijke gelukwensen aanbiedt.

NOBEL GEBAAAR.

Toen in December de Nederlandse natuurkundige Zernike de Nobelprijs in ontvangst mocht nemen vroeg iedere rechtgeaarde Nederlander zich af hoe Slokop Fiscus zich zou gedragen tegenover deze geleerde man, die met een goed-gevulde beurs uit de Zweedse hoofdstad terugkeerde.

Men maakte zich al op om een golf van verontwaardiging te spuien voor het geval professor Zernike een deel van zijn prijs aan de belasting zou moeten afdragen. Journalisten hadden hun vlammende stukjes al klaar liggen op de zetterij, maar toen kwam het schone nieuws, dat de minister van Financiën had besloten in dit bijzondere geval niet tot heffing van belasting over te gaan. Gedadigden voor volgende Nobelprijzen kunnen op dit punt dus gerust zijn.

Ir. E. Struyk ontving Koninklijke onderscheiding



Het heeft H. M. de Koningin behaagd de Chef van de Afdeling Machinebouw, Ir. E. Struyk, te benoemen tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Op Donderdagmiddag, 29 April j.l., hadden zich in de grote vergaderzaal van „Het Scheepvaarthuis” te Amsterdam deputaties van alle afdelingen verzameld, toen de nog niets vermoedende nieuwbenoemde Officier door onze Directeur in Nederland, Jhr. I. H. A. Backer, werd binnengeleid en door zijn echtgenote en kinderen werd begroet.

De heer A. Mol, chef van het Bureau Zeemanszorg van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, nam het woord en deed de heer Struyk mededeling van de hem toegekende Koninklijke onderscheiding. Hierna nodigde hij Mevrouw Struyk uit het ordeteken bij haar echtgenoot op te spelden. Het woord werd tevens gevoerd door Jhr. Backer, die zijn vreugde uitsprak over het feit, dat de verdiensten van de heer Struyk op technisch gebied niet alleen voor de K.P.M., doch ook voor de Nederlandse scheepvaart op deze wijze erkenning vonden.

Ook spraken de oud-chef machinebouw Dr. Ir. W. J. Muller en de sous-chef/Mb. L. J. van der Klis. Laatstgenoemde bood namens zijn afdeling de heer Struyk de draagmedaille aan.

EIER-EXPORTEUR NUMMER EEN.

In Nederland lopen behalve tien miljoen mensen ook nog dertig miljoen kippen rond. Dit is een feit van belang want deze dieren leggen per jaar een slordige twee miljard eieren. Van deze enorme massa voert Nederland er zoveel uit naar het buitenland, dat het de grootste eier-exporteur van de gehele wereld is.

In 1953 heeft Nederland 1681 miljoen 305.883 stuks eieren uitgevoerd. In 1952 waren het er bijna 400 miljoen minder.

GROTE UITVOER VAN FRUIT.

Na Italië is Nederland thans het grootste fruit-exporterende land van

Europa geworden. Vóór 1940 was Nederland een fruit-importerend land.

De productieverhoging in de fruitteeltsector is zeer groot geweest. Het afzetapparaat van de tuinbouwveilingen heeft zich aan deze gunstige verandering moeten aanpassen. Er zijn veel koelhuizen voor fruitopslag gebouwd. De capaciteit bedraagt thans 26.500 ton. Op de veilingen werd dit seizoen 123 miljoen kg. fruit gesorteerd (in 1948—1949; 26 miljoen kg).

Deze ontwikkeling gaat steeds door. Er worden betere rassen gebruikt en de teeltmethoden zijn beter. Daardoor treedt het verschijnsel van de zogenaamde „beurtjaren” minder sterk op.

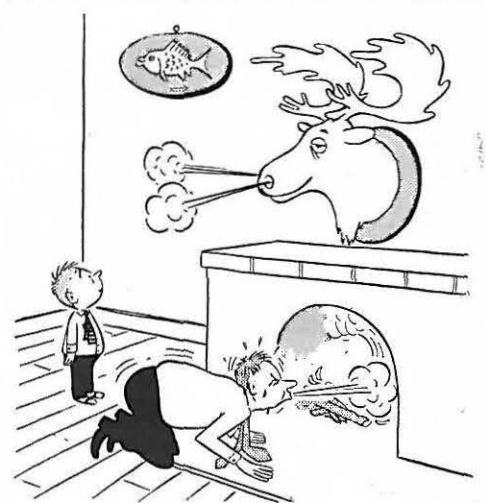
DUITS „dutch” BROOD

„Wat in 't overbevolkte Nederland, waar alles precies langs bordjes en wijzers moet lopen, slechts genieën kunnen presteren, dat kan de gemiddelde Nederlander in de verschillende emigratielanden”. Dit heeft mr ir B. W. Haveman, Commissaris voor de Emigratie, verklaard na zijn terugkeer van een oriëntatiereis door Canada, „Een van de meest opvallende aspecten van de emigratie is”, aldus de heer Haveman, „dat in het emigratieland blijkt, dat de gemiddelde Nederlander een opgekropte vestigingsdrang en vestigingsbekwaamheid bezit. Het Nederlandse volk moet wel één samengebalde prop van energie zijn, die hier niet tot ontwikkeling kan komen.”

Naar de stellige overtuiging van de heer Haveman zullen de Nederlandse emigranten in de „ontvangende” landen een nieuwe middenstand gaan vormen. Aanvankelijk zullen het nog kleine zelfstandigen zijn, maar het zou hem zeker niet verrassen, wanneer sommigen het tot grote ondernemers zullen brengen. De Nederlandse bakkerijen bijvoorbeeld zijn in de emigratielanden al zo ingevoerd, dat Duitse bakkerijen van hun goede faam gebruik maken en boven hun zaken zetten: „Dutch”!

Van de 48.000 emigranten, die in 1952 Nederland verlieten, liet 92 percent alles achter. Dit vertegenwoordigde aan goederen en geld een bedrag van rond 45 miljoen gulden.

De huisvesting van de immigrant in het nieuwe land is nog steeds een van de grootste problemen. Wanneer hij in Australië na zijn aankomst de beschikking zou hebben over 200 of 300 pond, dan zou hij een huis kunnen kopen. De praktijk is echter, dat hij enige tijd in een opvangcentrum moet verblijven en daarna hoge huren moet betalen, waardoor dus niet snel genoeg het nodige geld bijeen is voor een eigen huis.



heer acad. gev. z.k.m. dame v.g.h.

Een van de krantenrubrieken, die ik het liefst lees is dat boeiende romantische rijtje huwelijksadvertenties. Omdat er zo'n vertrouwen uit straalt, omdat ze zo hoopvol zijn en zo deg. en zo ser., omdat ze zo'n wereld van knusheid beloven. 'Charmante wed. met eig. home', heeft dat niet iets onzegbaar warm? En dit dan: 'Planter 1.80 m lang', dat suggereert toch mannelijke kracht uit het oerwoud, die nu hunkert naar de clivia in de erker?

Even verder zie ik staan: 'Wie wil in het leven van mijn nicht, 28 j, muz. (mooie stem), fl. post., niet onbem., wat geluk brengen?' Zou dit een oom zijn, die zijn nicht in een kooi houdt? Dat hoëft het natuurlijk niet te zijn, maar ik kan me, bij lezing van deze annonce, niet van dat beeld losmaken. Hij houdt haar in een kooi van zijn landgoed en iedere avond brengt hij haar het avondblad en wat zangzaad, maar ze heeft er het ware plezier niet meer in. Haar stem wordt met de dag droever, haar postuur met de dag flinker. Ach, wie wil haar een beetje geluk brengen, door de tralies heen?

Vlak daarachter staat: 'Heer, bakker, z.k.m. dame, bakkerswed. Of bak-



Op 30 April j.l. vond ten hoofdkantore een korte plechtigheid plaats, nadat bekend was geworden, dat het H.M. Koningin Juliana had bevestigd om aan Mej. L. E. Frans, hoofdtelefoniste op het hoofdkantoor, de zilveren medaille, behorende bij de Orde van Oranje Nassau, toe te kennen. Op de rechter foto, nadat Mej. Frans door Directeur Harinck in diens werkkamer was toegesproken, v.l.n.r.: Mej. Frans, de heer Hart, secretaris, Directeur De Geus, Directeur Pronk van Hoozeveen, Directeur Harinck en met de rug naar de camera, hoofdtelefoniste Mej. Hop. Op de linker foto Mej. Frans, staande naast het borstbeeld van haar eerste chef, wijlen de heer L. J. Lambach, eerste president-directeur van onze maatschappij.

(foto's: Studio Tong & Tim)

kersd, met bakkerij'. Kijk, romantisch is dit nu hoegenaamd niet, maar het is wel duidelijk wat hij wil. Waarschijnlijk wil hij bakken. Als ik die uitverkoren bakkersweduwe was, zou ik een lichte angst hebben dat hij mij niet helemaal om mijzelf huwde.

'Beschaafd heer z.k.m. dito dame. Foto op erew. retour'. Uitvoerig is hij

niet, deze beschaafde heer; ik kan niet zeggen dat ik hem ten voeten uit voor mij zie staan. Hoewel, een beschaafd heer, dat moet toch wel iemand zijn met witte slobkousen, dacht u ook niet? Witte slobkousen en een wandelstok. Zo hebben al die advertenties wel iets te zeggen. Waarom zijn we eigenlijk zo tegen huwelijksadvertenties? Het zichzelf aanbieden stuit ons tegen de borst, nietwaar? Men kan wel zijn oldfinish theemeubel aanbieden, maar niet zijn eigen gedist. voork. Dat doet men niet. Ondertussen wordt het heel erg veel gedaan.

Maar als het dan zó veel voorkomt, dan hangt er ook heel wat af van die advertenties. Dan zouden er toch speciale voordelige tarieven moeten bestaan voor dit soort, zodanig dat iedereen in de gelegenheid werd gesteld om eigen charmes wat uitvoeriger aan te prijzen. De heer v.z.g.h., acad. gev., zou er dan nog eens wat meer kunnen bijzetten: Liefh. v. bloemk. en nwe aard. Sl. 's nachts besl. m. alle r. dicht. Gen. karw. op te kn., mits geen vuile melkp. Gewend eens in de w. te bilj., waarover s.v.p. geen gez. Jal. van aard. Eenm. met u geh. zijnde, dond. ik ied. de trap af!

Kijk, als iedereen op die manier wat uitvoeriger kon zijn..... hè ja, dan konden we eindelijk het feuilleton eens afschaffen.

(Annie Schmidt: Nieuwe impressies van een simpele ziel)



Op 30 April j.l. nam de heer N. Waringa, adj. chef bij de Nautische dienst, na een dienstperiode van 30 jaar, afscheid van het hoofdkantoor om van een welverdiend pensioen te gaan genieten. Op die dag werd hem namens het personeel een zilveren sigarettenkoker aangeboden en werd bovenstaande foto van het gezamenlijke personeel van de Nautische dienst op het hoofdkantoor gemaakt. In het midden achter de schrijftafel de heer Waringa; verder v.l.n.r.: K. Hallatu, M. Tetelepta, J.N.K.W. Kandou, A.L. Orth, D. Lumi, J.W. Ticoalu, R.V. Brouwer, M.J. de Lange, J. Kesaulya, M.F.S. van Zeyl en L.W. Wakka:

(foto: Studio Tong & Tim)

Overpeinzingen op de brug

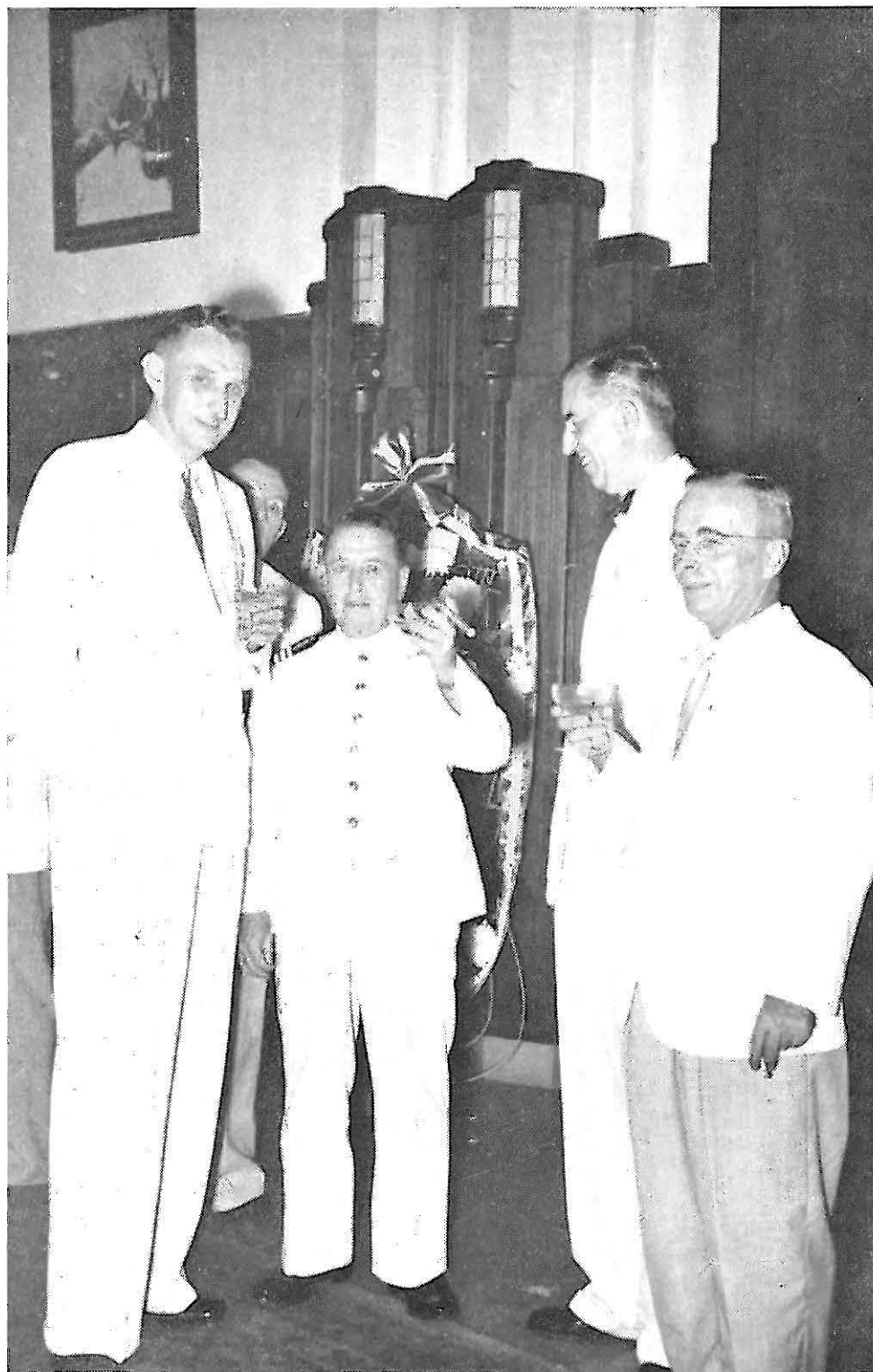
Aan de wal is het anders dan aan boord van een schip. Dat is natuurlijk een waarheid als een koe, maar de laatste dagen komt deze gedachte telkens bij me hovendrijven. Eigenlijk bedoel ik dat de mensen aan boord van een schip anders zijn dan aan de wal. En dat is een minder grote waarheid, want er is uitgemaakt dat de mensen overal op de wereld zo'n beetje hetzelfde zijn, dus waarom zouden zeelui daar dan een uitzondering op maken? — Nou ja, dat doen ze ook niet, innerlijk niet althans, maar ze krijgen wel een andere kijk op het leven. Er zijn aan de wal zoveel van die geweldig belangrijke dingen, die op een schip eenvoudig niet meetellen en dat is een gelukkig verschijnsel. Een van de laatste avonden thuis in Holland moesten we naar een verjaarsvisite. Een verjaarsvisite is een in een kamer geperste, etende en drinkende menigte, waarvan de meeste onderdelen elkaar maar eens per jaar zien en die dus krampachtig zitten te zoeken naar een onderwerp om over te praten. Even krampachtig wordt dit soort bijeenkomsten tot tegen middernacht gerekt waarna de gastvrouw met de vuile boel en een paar (goedkope) cadeautjes achterblijft. Op deze avonden ontstaan dikwijls, als gevolg van meergenoemde krampachtigheid, spookachtige stiltes, waarbij de slachtoffers elkaar bête aan zitten te staren, tot eindelijk iemand iets verlossends, iets nieuws, iets stralends bedenkt om over door te zaniken.

Op deze avond verjoeg een meisje het spook-der-stilten met de treffende mededeling, dat ze bij Foster in de Hoogstraat zulke schattige schoentjes had gekocht. Een mevrouw met een sombere alt verklaarde statig dat zij nooit bij Foster in de Hoogstraat kocht, omdat Foster in de Hoogstraat ... was. (Op de plaats van de stippeltjes behoort de kerkelijke richting te worden ingevuld, waarvan de sombere-alt-christin kennelijk een afkeer had).

Kijk, en diè mentaliteit gooien zeelui over de muur en ik blijf dat een plezierig verschijnsel vinden.

Stel je voor, dat ik aan de machinekamer om dekwaswater zou moeten vragen, maar dat ik tegen de bootsman zei: Gaat niet door boots, aan meneer Kleurbier, die beneden de wacht heeft, vraag ik géén dekwaswater, want meneer Kleurbier is... (vul maar weer een kerkelijke, c.q. politieke richting in).

(vervolg op nevenstaande pagina)



Tijdens de geanimeerde receptie, welke na afloop van de plechtigheid in de kamer van de president-directeur op 30 April j.l. werd gehouden, maakte onze fotograaf bovenstaande foto.

U ziet daarop 2 grote en 2 kleine K.P.M.-ers in genoegelijk gesprek bijeen. Van links naar rechts: directeur Harinck, gezagvoerder Caalen, directeur Pronk van Hoogeveen en de heer Van Zeyl, reizend inspecteur onzer maatschappij.

(foto: Studio Tong & Tim)



OVERPEINZINGEN OP DE BRUG

(vervolg)

— Nee, aan zoiets doen ze op zee niet en ik noem dat heus niet alleen gelukkig vanwege gebrek aan dekwasswater. Wel zou enig dekwassen op dit terrein in Holland niet kwaad zijn.

Zeelui zijn over het algemeen geen vechters voor een betere samenleving geen stuwers en dragers der cultuur, want daar hebben wij geen tijd voor. Omdat we de vrachtrijders der zee zijn en dit baantje onze hele aandacht vraagt. Wij doen evenmin erg intellectueel en vinden onszelf geen brave jongens (wat we ook niet zijn). Maar we zijn wel zò eigengereid, dat we denken de mensen aan de wal dit lesje te kunnen leren: *zie geen richtingen, zie alleen mensen!* Mensen met een hart en een ziel; blank of geel of bruin of zwart, hoog of laag of rijk of arm, knap of dom, goed of slecht, jong of oud, het doet er allemaal niets toe. Maar hou op met dat indelen, want ze zijn immers overal op de wereld zo'n beetje hetzelfde.

Wij ontmoeten ze in koude en de warme landen, in grote steden en aan de rand van rimboe, op de kaden en in de ruimen, in kerken en tempels, op de brede straten en in nauwe sloppen, in dure café's en hotels, in lijmkitten en hollen; op grote schepen en kleine prauwen, in fabrieken en werkplaatsen. Wij hebben overal onze kennissen, in Londen en New York, in Colombo en Hongkong, in Manila en Hollandia. En overal, geen enkele plaats uitgezonderd, zijn er vrienden, die je na maanden, jaren dikwijls, weer tegemoet komen met een warme blik van herkenning. Ze komen je tegemoet in een mooie jas of in een vette, smerige overall, maar het zijn allemaal mensen met een hart en een ziel, geschapen door dezelfde macht die ons schiep. En dat geldt niet alleen voor de netten en de braven, dat geldt ook voor de sjappietouwers, voor de paupers en de verworpenen dezer wereld. Want dat — verworpen — is niet meer dan een menselijke maatstaf. Dezelfde macht, die ze allemaal heeft geschapen, die heeft ook een stem laten klinken over de wereld, eeuwen geleden. Woorden als deze bijvoorbeeld: Komt allen tot Mij, die vermoeid zijt en belast. — Dat geldt óók voor de sjappietouwers, de kerels die het door de eeuwen heen voor ons hebben opgeknapt; gedwongen of vrijwillig.

Eigenaardig dat al deze overpeinzingen, hier op de brug, het gevolg zijn van de mededeling der sombere alt, die niet wilde kopen bij Forster in de Hoogstraat. Als ik mezelf niet dwong onder-



Bovenstaande foto's werden gemaakt tijdens de opnamen van het jeugdgroeten-programma voor het wulpersoneel op 21 April j.l. in Hotel Santbergen te Hilversum.

(opnamen: J. H. C. Vermeulen)

dehand scherp uit te kijken, zou ik werkelijk in staat zijn me hierover op te winden.

Alle donders, kijk dáár, een helder toplicht op één streek aan stuurboord Och verdorie, voor de zoveelste maal loop ik erin, het is Venus, de verkondigster van de dageraad. Die heeft er plezier in een arme stuurman aan het schrikken te maken. Ze zeggen dat er meer dan eens volle kracht achteruit

is geslagen om een aanvaring te ontgaan; stel je voor, met Venus..... Kijk, nu staat-ie al een graad of wat boven de kim.

Wanneer zal de blinkende Morgenster de dageraad aankondigen van een betere wereld, een wereld zonder sjappietouwers, oorlogsdreiging en geweld? En zonder de raad: niet kopen bij Forster in de Hoogstraat, want die is.....

(uit: „De Blauwe Wimpel”).

Gezagsuitoefening en leiderschap

Er is een bekend gezegde nl., de kunst is niet om zelf te werken maar om te laten werken.

Op het eerste gezicht ziet dit er niet onaantrekkelijk uit maar zó eenvoudig is e.e.a. in de praktijk van het leven toch ook weer niet. Om anderen te laten werken zal men eerst zelf de kunst van efficiënt werken machtig moeten zijn.

Dit laatste komt zo maar niet aangewaaid, het houdt o.m. de eigenschap in om anderen te leiden en voorts kwaliteiten als praktische kijk, beheerst optreden en organisatievermogen.

Uiteraard zijn er maar enkelen die deze eigenschappen in het karakter hebben meegekregen. De meesten onder ons zullen zich e.e.a. moeten eigen maken door inspanning en training. De beste toetsteen hoe een met gezag beklede het bij leiding geven afbrengt kan men het best verkrijgen uit de conduite die de ondergeschikten over hem uitbrengt. Het is eigenlijk te betreuren dat de leidinggevende functionaris hiervan zo weinig te weten komt. De gezagsverhouding maakt dit ook wel moeilijk want de ondergeschikte heeft bij het becritiseren van zijn meerdere de juiste toon en vorm in acht te nemen.

Dit houdt in, dat men onderling op de „baas” critiek uitoefent maar dat hiervan zo weinig de top bereikt. Het blijft evenwel nuttig dat men zich als chef terdege rekening van geeft hoe doen en laten door ondergeschikten kritisch wordt gezien en dat op grond hiervan niets zó moeilijk is als leiding te geven en gezag uit te oefenen. Ging het alléén maar om het doen uitvoeren van orders, opdrachten en aanwijzingen dan zou e.e.a. nog zo moeilijk niet zijn. De taak van de leiding gaat echter véél verder, gezien het feit dat de ondergeschikten geen automaten maar denkende wezens zijn. De bevelen zullen dan ook moeten inhouden het „waarom” en „waartoe” duidelijk en overzichtelijk gesteld. Geïrriteerdheid en onbeheersdheid heeft daarbij nimmer een gunstig effect, terwijl in het algemeen deze reacties van de „man die het te vertellen heeft” aanleiding geven bij de ondergeschikten om in spotlust e.e.a. na te bootsen tot vermaak van zichzelf en anderen.

In de vele schakels, die de verbanden zijn tussen hoog en laag, zien wij als basis van uitgang het persoonlijke contact. Over de wijze waarop dit moet worden verkregen kan lang en breed worden gepraat, eigen inzicht en karakter spelen daarbij een grote rol. Uit de praktijk blijkt dat de uitersten in dit geval liggen tussen streven naar populariteit (joviaal doen) en hautain optreden. De juiste vorm ligt hier

inderdaad in het midden. De gezagsdrager die jovialiteit en populariteit als grondslag ziet om tot samenwerking te komen schiet vaak, hoewel overigens goed bedoeld, zijn doel voorbij. In de meeste gevallen ondergraaft hij de innerlijke en uiterlijke discipline. Hij is als chef wel bemind, want bij hem kan alles, maar respect dwingt hij in feite niet af. De reacties op de hautaine en in zelfgenoegzaamheid optredende chef zijn feller en aan het eerstgenoemde geval geheel tegengesteld. De sfeer die een dergelijk soort gezagsuitoefening schept is vaak onaangenaam, de ondergeschikten geven medewerking die wordt afgedwongen maar elke spontaniteit mist. Het respect voor bekwaamheid kan wel aanwezig zijn maar aangezien de verhouding menselijke waarden mist verkrijgt men nimmer het beoogde resultaat, aangezien dit soort optreden de arbeidsvreugde afremt.

Zoals wij reeds hierboven naar voren brachten moet in deze kwestie de koers tussen deze uitersten worden gevolgd waarbij als grondslag moet dienen, ervaring, tact, mensenkennis en een gepast gevoel van eigenwaarde. Een eigenschap dat naast bovengenoemden véél invloed heeft op de gang van zaken bij leiding geven, is het vermogen van een juist inzicht in taak- en werkverdeling, het kunnen regelen en organiseren. De praktijk wijst uit hoe veel hieraan vaak hapert. In feite heeft men hier te maken met de zwakste schakel in de beleidsvoering. De sfeer waarin gearbeid wordt, waar niets behoorlijk is geregeld, is op den duur rommelig en onoverzichtelijk. De ondergeschikten weten niet waar zij aan toe zijn en groeien onder een dergelijk systeem, vooral wanneer e.e.a. overeenkomt met hun aard en aanleg, in de richting op van „doe maar raak en daar waar je zin in hebt.” Natuurlijk zullen er lieden zijn die dit een kolfje naar de hand is, degenen met enig karakter en gevoel voor orde en discipline zullen het moeilijk kunnen appreciëren.

Het is als „zachte heelmeeesters die stinkende wonden maken”. Het werken onder leiding van een chef die de hand

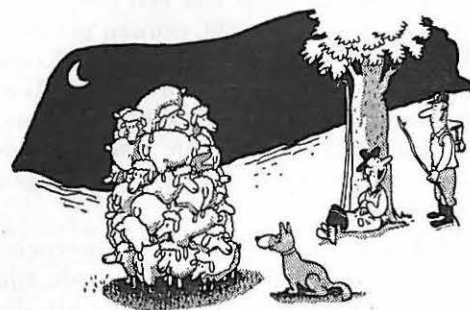
houdt aan tucht en regelmaat en daarnaast zelf het goede voorbeeld geeft zal op den duur een gezonde geest scheppen, in tegenstelling met de chef die geen systeem kent en die het met de discipline maar zó-zó neemt. Over het te geven voorbeeld valt veel te zeggen en te schrijven.

Het is één van de pijlers waarop gezagsuitoefening berust. De opvoedende waarde die van het goede en correcte voorbeeld uitgaat moet zeer belangrijk worden geacht. Het geeft ruggesteun aan hen die orders en bevelen moeten opvolgen aangezien zij kunnen opzien tegen de leiding.

In het tegenovergestelde geval is het maar een droef en vaak lachwekkend geheel. Er is n.l. niets dat de meerdere zo naar beneden haalt als incorrectheid in de omgang, verlies van eigenwaarde en handelingen die in strijd moeten worden geacht met zijn functie. Daarbij zijn er gevallen die medelijden bij de ondergeschikten opwekken, omdat inborst en aard niet zo kwaad zijn maar menselijke zwakheden de overhand hebben. In feite kan men in dergelijke gevallen moeilijk meer van gezagsuitoefening en leiding geven spreken. Is er o.i. iets tragischer dan in zijn carrière als gezagsdrager een mislukking te zijn? Gelukkig zijn dit de uitzonderingsgevallen. Er liggen nog vele schakeringen en mogelijkheden tussen het geven van goede, geen en slechte leiding.

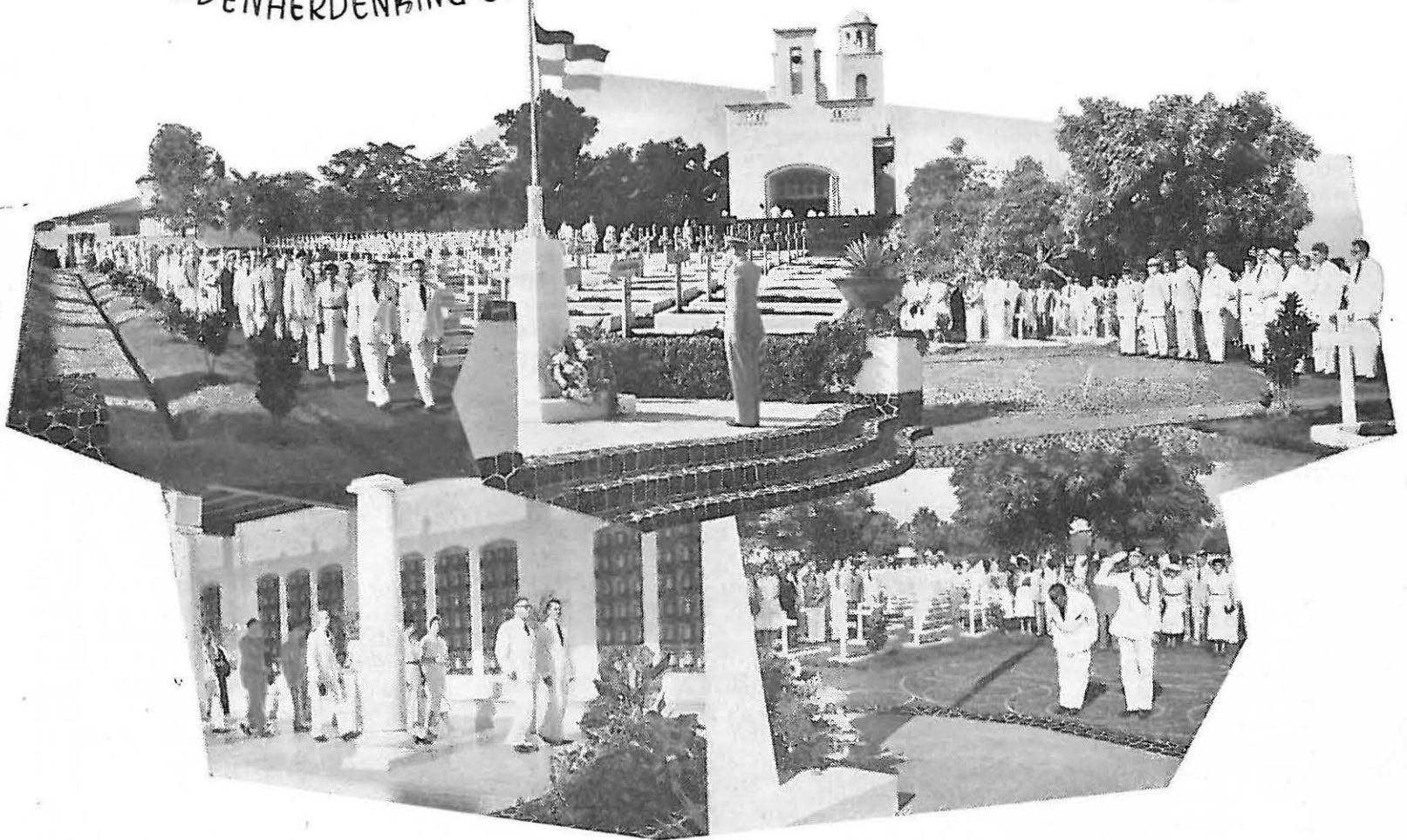
Op grond hiervan is het zo nuttig voor de met gezag beklede af en toe zijn gezagsuitoefening en leiderschap kritisch in beschouwing te nemen om op te sporen waarin hij minder succesvol is of zelfs faalt. Wij blijven tenslotte, hoe maatschappelijk ver wij het ook hebben gebracht, mensen met onze tekortkomingen en deze tekortkomingen komen het scherpst naar voren bij het uitoefenen van gezag en het geven van leiding.

Dit voor ogen houdend kunnen wij met zelftraining en correctie, „gezagsuitoefening en leiderschap” hogere waarden geven dan slechts zorgdragen dat ondergeschikten gehoorzamen, bevelen opvolgen en uitvoeren. H.A.C.



— De beste herdershond, die ik ooit heb gehad!

DODENHERDENKING OP HET EREVELD MENTENG PULO TE DJAKARTA



In een plechtigheid, welke zich onderscheidde door een gewijde stilte, werden Dinsdagochtend 4 Mei op het ereveld Menteng Pulo te Djakarta, zoals ieder jaar op de nationale herdenkingsdag, de militairen van de Nederlandse strijdkrachten, de zeelieden, de verzetsstrijders, de Geallieerde militairen en alle overigen, die — waar ook ter wereld — in de jaren van de oorlog te land, ter zee of in de lucht voor de vrijheid van het Koninkrijk zijn gevallen, dan wel als Nederlands onderdaan tengevolge van tegen hen gericht vijandelijke actie zijn omgekomen, herdacht.

De kapel van het ereveld was tot de laatste plaats gevuld toen een dominee voorging in schriftlezing en gebed. Daarna volgde een gezongen requiemmis, welke door een Katholiek priester werd opgedragen.

De plaatsvervangend Hoge Commissaris van het Koninkrijk der Nederlanden, Baron van Ittersum, legde bloemen

bij de urn van de onbekende soldaat in het Columbarium. Hij legde voorts, evenals de militaire attaché's bij de Amerikaanse en Engelse ambassades en diplomatieke vertegenwoordigers van Canada en Australië, een krans bij het vlaggemonument.

De plechtigheid, welke werd besloten met de „Last Post”, werd bijgewoond door de volledige staf van het Hoge Commissariaat, door vooraanstaande figuren uit de Nederlandse gemeenschap te Djakarta, waaronder wij als vertegenwoordigers van onze maatschappij o.m. opmerkten President-directeur D. Iken en Directeur D. J. Pronk van Hoogeveen en door familieleden van hen, die op het ereveld een laatste rustplaats vonden.

Bovenstaande foto-reportage geeft onze lezers ongetwijfeld een duidelijk beeld van deze plechtige Dodenherdenking.



Archipel-vaart in het verleden

door
G. Knijpenga
II

Aan A. E. Soesman & Co te Surabaia wordt vergunning verleend het Amerikaanse schip „Herald” aldaar rijst te doen innemen, overwegende dat de rijsthandel pas aan het ontluiken is en zeer weinig winst laat. Temeer daar vooralsnog niet kan worden gedacht aan het verzamelen van alle producten om die geheel aan de kustvaart over te laten. Daarvoor zijn de geschikte kustvaartuigen te weinig in aantal en de vrachten te hoog.

Ter bevordering van de handel wer-

den geleidelijk de bepalingen verzacht en werden ook aan vreemde schepen en vlaggen toegestaan de kustvaart tussen bepaalde havens uit te oefenen. Het duurde tot 1912 voordat het aan vreemde schepen werd toegestaan aan de kustvaart deel te nemen tussen de voor de algemene handel opengestelde havens.

De eerste Almanak van Nederlands Indië er op naslaande (het was toen nog de „Java Almanac 1815” onder Engels gezag), vinden we de volgende schepen geregistreerd :

			Kapitein :	Eigenaar :	
fregat	„Governor Raffles”	330 ton	J. Neish	C. H. Klein	Semarang
„	„Eliza”	398 ton	Taylor	Chapman & Rutter	„
„	„Hector”	400 ton	W. de Groot	W. de Groot & Co.	Batavia
„	„Po”	280 ton	J. Mariar	kapit.-eigenaar	„
„	„Isabella”	240 ton	M. Mayne	J. Scott	„
„	„Theban”	90 ton	C. Lacellas	Ainstic & Addison	„
brik	„Elisabeth”	60 ton	?	?	„
„	„Christina”	50 ton	Chio Chin Ko	C. G. Greeving	„
„	„Henry”	85 ton	N. Buchanan	Chapman & Rutter	Semarang
„	„Helena Jacoba”	120 ton	C. Martius	Joseph Johannes	„
„	„Engelina”	100 ton	E. J. Gebhard	P. Bol	Batavia
„	„Anoa”	100 ton	P. Bol	kapit.-eigenaar	„
„	„Conelong”	140 ton	W. H. Uddis	W. Hicks	„
„	„Seahorse”	160 ton	J. Sue	kapit.-eigenaar	„
„	„Tiangkong”	30 ton	Cha How	Oey Ho Long	„
„	„Susanna”	40 ton	Pahetje	Tan Ton King	„
„	„Chuanhek”	120 ton	Choa Tin Ko	Kong The Ko	„
schoener	„Viagante”	160 ton	J. Wallace	Van der Kaa	„
„	„Jonge Nicolaas”	60 ton	C. Knupple	C. Heyer	„
kotter	„Wilhelmina Helena”	75 ton	Valentine	R. S. Veer	„
„	„Arethusa”	60 ton	„	Hekscher	„

In totaal 21 schepen (3098 ton). Dit aantal was in 1816 reeds aangegroeid tot 57 schepen (7105 ton). Wij zullen de namen niet allemaal hier noemen, aan-

gezien dit teveel ruimte in ons blad zou vragen. In 1821, dus onder de Ned.-Ind. Regering zag het aantal geregistreerde schepen er als volgt uit:

Batavia	40	vaart	3530 last	(w.o. 15 fregatten, 20 brikken en 5 schoeners)
Cheribon	3	„	105 „	(3 schoeners)
Tegal	10	„	470 „	(w.o. 1 fregat, 6 brikken en 3 Chin. schoeners)
Pekalongan	8	„	345 „	(w.o. 5 brikken en 2 schoeners)
Semarang	34	„	2080 „	(w.o. 7 fregatten, 19 brikken en 8 schoeners)
Rembang	18	„	1000 „	(w.o. 3 „ , 10 „ en 5 „)
Grissee	27	„	3510 „	(w.o. 6 „ , 13 „ en 8 „)
Soerabaia	33	„	1920 „	(w.o. 6 „ , 16 „ en 11 „)
Passaroeang	1	„	18 „	(Arabisch schoenertje)
Probolinggo	1	„	28 „	(schoener „Phoenix” — J. Davidson)
Madura	16	„	1020 „	(w.o. 1 fregat, 13 brikken en 2 schoeners)
Ternate	3	„	120 „	(3 brikken)
Padang	1	„	47 „	(brik „de Tapir” — A. F. v. d. Berg)
Banka	1	„	92 „	(schoener „Maria” — Francis & Pareira)
Bandjermasin	10	„	85 „	(Ind. en Arab. pintjallangs)
Pontianak	2	„	40 „	(w.o. 1 brik en 1 schoener)
Totaal	208	vaart.	14.407 lasten.	

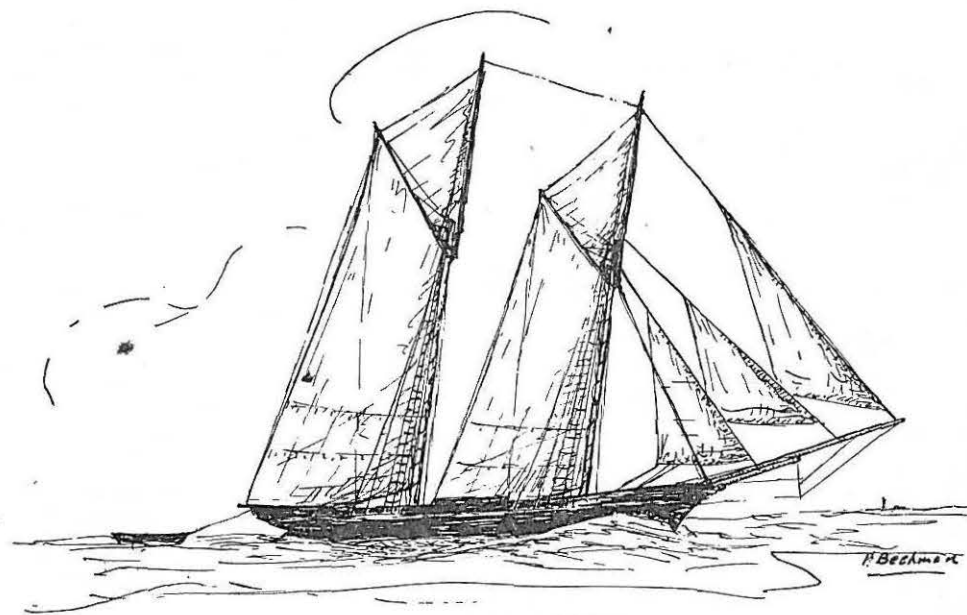
Een respectabele toename dus, waarbij wij nog rekening moeten houden dat 1 last aangenomen wordt op 1.89 on. De Engelse tonnenmaat-aanduiding voor schepen, werd pas in 1873 ingevoerd. Zo te zien had de kustvaart dus een enorme vlucht genomen. Dit zal gedeeltelijk wel zijn veroorzaakt door de aankoop van vreemde schepen en de nieuwbouw, doch niet uit het oog dient te worden verloren, dat de scheepsregistratie pas was begonnen. De eerste opgaven waren slechts heel oppervlakkig. Zelfs in 1821 wordt nog een voorbehoud gemaakt met : „van de overige établissements geen opgave ingekomen”.

Was dit aantal schepen dan nog onvoldoende om aan de vraag voor de interinsulaire te voldoen ? Niet vergeten dient te worden, dat men het verzorgen van lokaal vervoer tussen de havens onderling niet kende. De reders waren ook kooplieden, de kapiteins dreven daarbij nog een eigen handeltje en het was er dus in de eerste plaats om te doen eigen lading te vervoeren. Was er dan nog ruimte over, dan werden wel goederen voor derden meegenomen, voor zover de eigenaar of kapitein zich daarmee niet beconcurrerde achtte. Daar dit geheel particuliere ondernemingen waren, zijn hieromtrent weinig exacte gegevens terug te vinden. Toevallig evenwel lazen wij, dat kapitein C. Kerr met zijn welbezield schip de „Prince Blücher” (127 last), bij de kentering van de moesson van Batavia vertrok en een reis rond Sumatra maakte, waar hij op diverse kustplaatsen zijn lading rijst voor peper ruilde en daarmee in 3 maanden 60.000 Spaanse matten, d.i. ca. f 132.000.— verdiende. Voorwaar een aardige som. Dit is dan ook wel een voorspoedige reis geweest en dat zal dan ook blijkbaar wel de reden zijn geweest dat ze werd geboekstaafd.

Een wel zeer onfortuinlijke reis beschrijft G. W. Earl in „The Eastern Seas”. Hij vertrok op 27 December 1832 als passagier met het goede schip (men sprak in de zeilvaartijd dikwijls over „het goede schip”; men bedoelde daarmee niet zozeer hecht en sterk, doch meer braaf, bij wijze van liefkozing) de „Theodora”, kapitein Koch, van Batavia naar Singapore; men had de Westmoesson natuurlijk tegen. Op 30 December werd Pulu Babi (Varkenshoek) gepasseerd en op 31 December onder Knobhill (Sumatra) kreeg men hevige stortregens. Op 3 Januari kwam men in Straat Banka, waar 3 dagen werd geschild. Inmiddels passeerden daar vele schepen, prauwen, jonken e.d., die stroom en wind mee hadden. Op 15 Januari konden signalen met Muntok worden gewisseld. Op de 20ste passeerden ze Tandjong Bataharang, kwamen

de 31ste Januari in Straat Riouw, om pas op 2 Februari het anker te Riouw te kunnen laten vallen. De kapitein kon daar een paar manden tabak verkopen en liet nog dezelfde dag het anker weer lichten. Tot het laatste toe zat echter alles tegen en voornamelijk door de sterke tegenstroom arriveerde de „Theodora” pas op 6 Februari te Singapore, na 40 dagen zeilen. Gewoonlijk werd voor een reis gedurende de moesson op 11 of 12 dagen gerekend, terwijl als alles meeliep in 4 of 5 dagen overgezeild kon worden.

De zeilschepen waren feitelijk op de halfjaarlijkse moessons aangewezen, hadden veel vertraging door stilten of werden dan door de stroom dikwijls veruit de koers gezet. Zo lazen we, om nog een ander voorbeeld te noemen, dat in 1823 een reiziger een maand op zee was om van Batavia naar Benkoelen te komen. De navigatie was zeer moeilijk door de vele klippen boven en onder water. Dat is het nu nog, doch de huidige navigators hebben, behalve het grote voordeel van de mechanische voortbeweging, de beschikking over goede zee-kaarten en kunnen zich oriënteren op vuurtorens en bakens. De zeilschepkapiteins moesten zich behelpen met zeilaanwijzingen, voornamelijk uit Horsburgh's East India Directory. Deze Captain James Horsburgh, geboren in 1762 te Elie (Fireshire) begon zijn zeemannsloopbaan als kok. In 1802 was hij kapitein op de „Anne”, vertrok uit Engeland naar Bombay en bezocht o.m. ook de Indische Archipel. Hij begon in 1806 aan zijn Gids voor de Zeeman in de Indische Zeeën, waarvan een Nederlandse vertaling is verschenen. Hij overleed in 1836.



Een 19de-eeuwse schoener.

Ook ontvingen de zeilschepkapiteins vele navigatie-inlichtingen van collega's, doch voornamelijk van eigen waarneming en verkenning en een grote dosis geluk. Ook lagen de schepen vaak lang in de havens, hetzij te wachten op een behoorlijk kwantum lading, hetzij om te lossen. Zo lazen wij ook, dat de „Rosalia” in 1823 te Padang een lading zout moest lossen, waarover 3 maanden werd gedaan. De lading werd eenvoudig uit het schip verkocht en men gebruikte haar dan als drijvende gudang. Het verwerken der lading ging met elleboogstoom. Was er op een plaats, waar leeggelost moest worden, geen retourlading te krijgen, dan moest men naar het strand om zandballast te halen, anders

kon zo'n hooggetuigd en topzwaar schip niet geheel lossen, laat staan de zeilen bijzetten om naar een andere plaats te vertrekken. Kwam een schip in ballast aan, dan moest het eerst gedeeltelijk worden beladen. Dan gebeurde het vaak, dat eerst werd uitgezeild om op zee de zandballast „over de muur” te zetten, als dit in de haven niet gelost mocht worden of alleen met hoge kosten gepaard zou moeten gaan. Dan weer opnieuw de haven in om met laden door te gaan.

Dit alles maakte, dat er wel een groot aantal schepen op papier beschikbaar was, doch dat men in de praktijk meestal scheepsruimte tekort kwam.

(wordt vervolgd)

Wijn uit gras

Uit gewoon gras kunnen dranken gemaakt worden, welke in kleur, smaak en kwaliteit volkomen gelijk zijn aan wijn.

Zo tenminste is de uitvinding van een Nederlandse suikerchemicus, de heer J. G. Bruinier uit Amsterdam.

Uit gedroogd gras of hooi, dat zich tot dit doel eveneens uitstekend schijnt te lenen, trekt de uitvinder sappen, welke na toevoeging van suiker en andere plantaardige delen plus een daarop volgende gisting „buitenlandse wijnen” opleveren, waarvan sommige naar het oordeel van kenners inderdaad de smaak van echte wijn evenaren. Volgens zijn opzienbarende methode, waarvoor hij reeds in meer dan 20 landen octrooi heeft verkregen, heeft de

heer Bruinier in samenwerking met een chemicus uit Loenen uit allerlei soorten gras, maar ook uit klaver, riet, groente en kool, „wijn”-soorten gemaakt, die in smaak noch geur te onderscheiden zijn van diverse soorten wijnen.

Het beginsel van deze nieuwe methode tot bereiding van wijn uit gras, heeft de heer Bruinier reeds gevonden in 1936, toen hij als suikerchemicus werkzaam was in het toenmalige Nederlands-Indië. Dat het eindresultaat van zijn onderzoekingen thans in het volle licht der publiciteit staat, komt eigenlijk door een douane-onderzoek, dat al sedert een half jaar wordt gevoerd in een affaire met vermeende fiscale overtredingen. Er zijn nl. aanwijzingen dat op het ogenblik „Bruinier-producten” op vrij grote schaal worden nagemaakt en verkocht.

Het Bureau voor de Industriële Eigendom — waar tegen betaling van

een gulden afdrucken van de octrooi-verlening te verkrijgen zijn — deelde naar aanleiding hiervan nog mede, dat voor het octrooi van de heer Bruinier „een abnormaal grote belangstelling” bestaat. Het is zelfs op het ogenblik het meest gevraagde octrooi en men neemt aan dat er ongeveer 150 afdrucken van in omloop zijn. De belangstelling, zo vermoedt men, is niet alleen tot Nederland beperkt gebleven.



van onze afdeling personele zaken

De volgende mutaties vonden bij onze maatschappij plaats.

AANGEKOMEN.

Per vliegtuig :

J. Weelinck	2de wtk.	24/4 ex RV
J. M. Willemsen	hfd. empl.	6/5 ex GSV (naar Survey- dienst/Tg. Priok)
C. Olij	2de stm.	26/5 ex RV/SV

Per ms. „Willem Ruys” ddo. 5/5 :

H. Berkhout en echtg.	gezagv.	ex RV
H. W. Bakhoven en echtg.	hfd. wtk.	ex RV
F. H. Roelofs Heyrmans	1e stm.	ex RV
Mevr. M. M. Houtman-de Wan en kind.	gezin 1e stm.	
Mevr. C. W. Schlüter-Waalewijn en kinderen.	gezin 1e stm.	
Mevr. B. E. J. de Graaff-Steur	echtgd. 4de stm.	
Mevr. B. W. A. Cappelle-Kaars	echtgd. 3de wtk.	
Mevr. G. Roumim-per-Rozeboom en kind.	gezin empl.	
Mevr. J. J. W. Dam-Minderhoud en kind.	gezin empl.	
Mevr. F. O. de Nooyer-Ooms	gezin empl.	
Mevr. T. Boeree-Kwast en kind	gezin 2de stm.	

Welkom!

VERTROKKEN.

Per vliegtuig :

N. Waringa	adj. chef	2/5 EV/OP (ex. Naut. dienst/HK)
J. A. van Rhee	hfd. empl.	2/5 GSV (ex. ag. Palembang)
F. Geul	hfd. wtk.	8/5 RV
K. S. Eckardt	hfd. wtk.	11/5 RV

Per ms. „Asia” ddo. 2/5 van Singapore :

J. K. Nijdam	hfd. wtk.	RV
--------------	-----------	----

Per ms. „Willem Ruys” ddo. 12/5 :

J. J. S. van Alphen	gezagv.	RV/OP
D. G. v. d. Wolf en gezin	adj. chef	EV/OP (ex. Techn. dienst/HK)
P. M. Micka en gezin	adj. chef	EV (ex. ag. Tg. Priok)
D. de Puit	hfd. wtk.	RV/VP
W. H. E. Zegwaard	gep. hfd. empl.	einde dienstverband ex VRV/HK)

H. J. L. la Père	hfd. empl.	EV/OP (ex Techn. dienst/HK)
R. Ch. Kraft van Ermel	hfd. empl.	EV (ex. CMIII/HK)
J. Beem en gezin	empl.	EV (ex. Naut. inst./Tg. Priok)
G. Bandsma	empl.	EV/OP (ex ag. Samarinda)
P. N. van Veen en gezin	empl.	EV (ex ag. Medan)
A. Haack van der Goes en gezin	2de wtk.	RV
J. A. Dijkma	kv. 3de wtk.	einde dienstverband
Mevr. E. Gabeler-Breunese en kinderen	wed. empl.	

Per ms. „Johan van Oldenbarneveldt” ddo. 21/5 :

Mevr. T. Hindriks-Kuiken	echtgd. gezagv.	
L. van der Zee	hfd. empl.	EV/OP (ex Survey-dienst/Tg. Priok)
W. Agerbeek en gezin	hfd. empl.	EV (ex Survey-dienst/Tg. Priok)
P. O. A. H. von der Ahé en gezin	empl.	EV (ex Werkplaatsen/Tg. Priok)
G. J. van Wijk	empl.	ontslag op verzoek (ex Claims/HK)
L. Mutter	empl.	ontslag op verzoek (ex Claims/HK)
H. P. Steggerda en gezin	1e stm.	RV
Tb. Terhorst	1e stm.	RV
F. E. van Eekhout	2de stm.	RV/SV
A. Zijlstra	3de stm.	RV/SV
P. Hoogland	3de stm.	RV/SV
R. L. Hessel	4de stm.	RV/SV
L. M. Kaptein	4de stm.	RV/SV
C. W. Leeftang	3de wtk.	RV
S. L. Schot	3de wtk.	RV/SV
M. J. Pijl	4de wtk.	einde dienstverband
Th. B. F. Leydekkers	5de wtk.	RV/SV

Een goede reis en behouden aankomst!

MUTATIES :

D. A. de Klerk	empl.	20/4 van ag. Pontianak naar ag. Oosthaven
J. Wiss	empl.	25/4 van ag. Singapore naar Manokwari
R. P. Disse	hfd. empl.	26/4 van ag. Pontianak naar afd. PZ/AZ/HK
R. W. Radius	hfd. empl.	26/4 van afd. VRV/HK naar ag. Tg. Priok
P. J. de Kruijff	empl.	26/4 van ag. Tg. Priok naar afd. CM III/HK
J. J. Ostreig	empl.	27/4 van ag. Padang naar afd. VZ/HK
F. H. Apon	hfd. empl.	28/4 van afd. Equipage/S'baia naar ag. S'baia
F. W. Ohlenroth	loc. empl.	1/5 ontslag op verzoek (ex afd. VZ/HK)
W. Fontijne	hfd. empl.	3/5 van ag. Tg. Priok naar afd. VRV/HK
J. R. Loth	loc. empl.	15/5 ontslag op verzoek (ex afd. CM III/HK)

Dr. E. Heldring overleden

Man van onbestreden autoriteit aan de Nederlandse samenleving ontvallen

Donderdag 29 April is te Amsterdam, 82 jaar oud, overleden dr. E. Heldring, oud-directeur van de K.N.S.M., oud-lid van de Raad van Bestuur der Koninklijke Paketvaart-maatschappij, gewezen president-commissaris van de Nederlandse Bank, oud-president van de Nederlandse Handel-Maatschappij en bekleder van nog zovele andere belangrijke functies.

Overeenkomstig de wens van de overledene is op Maandag 3 Mei in alle stilte op de Nieuwe Oosterbegraafplaats te Amsterdam de teraardebestelling geschied.

In verband met het heengaan van dr. E. Heldring schrijft het Algemeen Handelsblad:

Met eerbied buigen wij het hoofd bij het afscheid, dat wij nemen van deze Nederlandse reder van groot formaat.

In 1899 op 28-jarige leeftijd benoemd tot directeur van de K.N.S.M., over een vloot van toenmaals 28 vrachtschepen (30800 ton laadvermogen) — varende in een net van Europese lijnen — zag hij bij zijn heengaan als directeur de vloot uitgebreid tot 10 passagiersschepen (55.800 br.t.) en 67 vrachtschepen (220.000 ton laadvermogen), verspreid over een groot net van in en buiten Europa varende lijndiensten.

Zijn belangstelling was niet beperkt tot de belangen der K.N.S.M., hij was het, die o.a. het initiatief nam tot oprichting van de Java-China-Japan-lijn in 1902 en hij was een der leiders van de kleine groep Amsterdamse en Rotterdamse reders, die in 1920 tot de oprichting besloot van de sindsdien tot grote uitbreiding gekomen Vereeniging Nederlandsche Scheepvaartmaatschappij.

Ernst Heldring herdenken wij als man van karakter, geboren leider, oprecht, beheerst en bedachtzaam. Op zijn inzicht en raad hebben velen veilig gevaren.

Naast het zakelijke deel van zijn taak had hij een open oog en grote en vooruitstrevende belangstelling voor de belangen van het personeel, dikwijls in het persoonlijke contact met hem niet dadelijk merkbaar, maar met een hart, dat warm klopte voor velen van zijn medewerkers, aan wie hij, evenals aan zichzelf, hoge eisen stelde. Hij had de grote gave om met rust „te kunnen luisteren”. Zelfs al was er verschil van mening, toch met begrip voor hem of haar, die andere inzichten had dan hij zelf.

Zo zullen velen met mij, die met hem, zowel te land als ter zee, in de zo na aan zijn hart liggende nationale scheepvaart hebben samengewerkt, zijn heengaan voelen als een persoonlijk verlies en met grote waardering en dankbaarheid deze grote vaderlander en zijn „opbouwend” werk op scheepvaartgebied herdenken.

Zijn veelzijdige belangstelling op kunstgebied, zijn werk als voorzitter van de Kamer van Koophandel te Amsterdam en zijn leidende functie als president-directeur van de Nederlandse Handel Maatschappij N.V., maakten hem tot een vooraanstaand burger, waarop zijn geboorteplaats Amsterdam met trots en geheel Nederland met dankbare gevoelens terugzien.

Insecten halveren ons broodje

Dat insecten oudtijds gemakkelijk een geheel volk tot hongersnood konden brengen, bewees de sprinkhanenplaag, waardoor Egypte werd geteisterd tijdens de ballingschap der Joden in het land van de Pharao. Maar ook tegenwoordig nog bedreigen insecten de voedselvoorziening der wereld in niet geringe mate, doordat zij schade toebrengen niet slechts aan de gewassen op het veld, maar ook aan de oogst, die in de pakhuizen voor de consumptie wordt gereedgehouden. Volgens deskundigen moet de schade, welke zo jaarlijks wordt toegebracht aan de opgeslagen granen en graanproducten, ongeveer

vijf percent van de gehele oogst bedragen. Als u nu weet, dat van deze graan-oogst slechts vijf percent wordt bestemd voor de uitvoer naar landen, die zelf te weinig graan verbouwen om in hun eigen behoefte te voorzien, beseft u pas goed, hoe geweldig de schade is, die de insecten aan de voedselpositie van de wereld berokkenen. Het komt er op neer, dat als de insecten er niet waren, er tweemaal zoveel graan zou kunnen worden geëxporteerd naar de graanarme gebieden als thans het geval is.

Hoewel de Verenigde Staten reeds lang voor de laatste oorlog veel zorg besteedden aan het voorkomen van dergelijke grote verliezen, bedroeg in

In memoriam



Van ons Amsterdam-kantoor ontvingen wij telegrafisch bericht, dat op 29 April j.l. in de leeftijd van 82 jaar te Amsterdam is overleden

Dr. E. Heldring

in leven oud-lid van de Raad van Bestuur der Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Te Haarlem overleed op 24 April j.l. de heer

A. M. Meijerink

in leven gepensionneerd employé der K.P.M.

Op 25 April j.l. overleed te Hilversum de heer

H. van Woudenberg

in leven gepensionneerd employé en ex-hoofdwerktuigkundige van onze maatschappij.

Zij rusten in vrede

een der vooroorlogse jaren de schade ten gevolge van insecten en maden liefst 300 millioen dollar. Alleen van de opgeslagen rijstooft ging op deze manier al ongeveer tien percent verloren, dat is ter waarde van drie millioen dollar. En zoals het in Amerika is, zo is het ook elders. In India bijvoorbeeld gaat jaarlijks naar schatting twee en een half tot vijf percent van de opgeslagen granen verloren; een verlies van vijf percent betekent, dat er een hoeveelheid van drie en een half millioen ton verloren gaat, terwijl een verlies van „slechts” twee en een half percent er op neer komt, dat de insecten een voorraad opeten, waarmee vier millioen mensen een jaar lang zouden kunnen worden gevoed. De hoeveelheid graan, die India jaarlijks invoert, is naar schatting ongeveer even groot als de hoeveelheid, die elk jaar verloren gaat ten gevolge van de insecten.

Het zijn echter niet alleen de graanvoorraden, waarop de insecten het hebben voorzien. De tabaksmot, welker wetenschappelijke naam *Ephestia elutella* is, vernietigde alleen in Groot-Brittannië al voor een bedrag van honderdduizend pond per jaar.

J. D. E. Korompis

(geen foto beschikbaar)
hoofdklerk I — Civ. dienst — Tg. Priok
35 jaar
6 Juni 1954

Op 5 September 1899 werd Jan Daniël Elfianus Korompis te Tondano (Menado) geboren en trad op 6 Juni 1919 als leerling-ladingkierk in dienst van onze maatschappij. In Mei 1929 gaf hij het varen op en werd als klerk aan de wal geplaatst. In 1936 volgde zijn bevordering tot 1e klerk, om op 1 Januari 1941 tot hoofdklerk II te worden benoemd. Op 1 Januari 1946 volgde zijn benoeming tot hoofdklerk I.

J. Adels

(geen foto beschikbaar)
hoofdwerktuigkundige
25 jaar
1 Juni 1954

Johan Adels werd geboren op 29 April 1911 in het toenmalige Batavia en doorliep de Koningin Wilhelminaschool (afd. werktuigkunde) aldaar. Op 1 Juni 1929 trad hij als 5de werktuigkundige in KPM-dienst en werd op 1 October 1935 en op 1 October 1941 resp. bevorderd tot 4de- en 3de werktuigkundige.

Gedurende de bezettingsjaren werd hij door de Japanners geïnterneerd en uiteindelijk naar Japan afgevoerd. Na Japans' capitulatie ging hij weer varen om op 1 Juli 1949 tot 2de werktuigkundige te worden benoemd. Op 1 Juli 1953 volgde zijn bevordering tot hoofdwerktuigkundige.



M. F. Hamar de la Brethonière

hoofdwerktuigkundige
25 jaar
1 Juni 1954

Geboren op 13 November 1908 te Djokjakarta, doorliep Medard François Hamar de la Brethonière de Koningin Wilhelminaschool in het toenmalige Batavia en trad op 1 Juni 1929 als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij. Op 1 October 1935 werd hij tot 4de werktuigkundige benoemd, om op

1 October 1941 tot 3de werktuigkundige te worden bevorderd. Acht jaar later, om precies te zijn op 1 Juli 1949, werd hij tot 2de werktuigkundige aangesteld, terwijl op 1 Juli 1953 zijn benoeming tot hoofdwerktuigkundige afkwam.



G. E. Thijssen

hoofdwerktuigkundige
25 jaar
1 Juni 1954

Gustaaf Ernst Thijssen werd op 20 September 1907 in het toenmalige Batavia geboren en trad op 1 Juni 1929 als 5de werktuigkundige in KPM-dienst. Op 1 April 1936 werd hij bevorderd tot 4de werktuigkundige, om op 1 Januari 1942 tot 3de wtk. te worden aangesteld.

Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië bleef de heer Thijssen doorvaren (o.a. op de „Van der Lijn”; „Swartenhondt”; „Maetsuycker”; „Cremet”; „Van Heutz” en de „Van den Bosch”. Op 1 Juli 1949 werd hij benoemd tot 2de werktuigkundige, terwijl op 1 Januari 1954 zijn bevordering tot hoofdwerktuigkundige afkwam.



F. A. D. van Aken

employé — Mag. dienst Tg. Priok
25 jaar
1 Juni 1954

Ferdinandus Angelus Dirk van Aken werd op 29 Juli 1906 in het toenmalige Batavia ge-

boren en doorliep de Technische School te Bandung. Eerst was hij gedurende 1½ jaar als asp.-opzichter bij de Staatsspoorwegen te Bandung werkzaam, waarna hij op 1 Juni 1929 als 5de werktuigkundige in K.P.M.-dienst trad. In November '31 behaalde hij zijn diploma A voor scheepswerktuigkundige en werd op 1 Juli 1935 bevorderd tot 4de werktuigkundige. In Februari '40 werd het diploma B behaald, waarna op 1 October '41 zijn bevordering tot 3de werktuigkundige afkwam. Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië kwam de heer Van Aken in verschillende Japanse interneringskampen terecht en meldde zich na afloop hiervan weer direct bij onze maatschappij. In September '48 gaf de heer Van Aken het varen op en werd als employé bij de Ink. & Mag. Dienst te Tg. Priok tewerkgesteld, alwaar hij tot op heden nog steeds werkzaam is.



J. H. C. Gorter

locaal-employé Civ. dienst/HK
25 jaar
1 Juni 1954

Op 30 December 1912 werd Johannes Hendrikus Cornelis Gorter te Depok geboren, doorliep de Mulo en trad op 1 Juni 1929 als 1e klerk bij onze maatschappij in dienst. Op 1 Januari 1938 volgde zijn bevordering tot hoofdklerk II. Gedurende de Japanse bezetting van Indonesië werd ook de heer Gorter geïnterneerd en hervatte, na Japans' capitulatie, direct weer zijn werkzaamheden bij onze maatschappij. Op 1 Januari 1948 volgde zijn benoeming tot beambte, terwijl op 1 Januari '51 zijn bevordering tot lokaal-employé afkwam.



G. F. Rehatta

hoofd-pakhuismeester B — ag. Surabaia
25 jaar
1 Juni 1954

George Frans Rehatta, geboren op 5 Mei 1906 te Ambon, trad op 1 Juni 1929 als assistent-pakhuismeester op ons Surabaia-agentschap

in dienst. Op 1 Januari '46 volgde zijn aanstelling tot Pakhuismeester I, waarna hij precies een jaar later werd bevorderd tot hoofdpakhuismeester (beambte).



Djaliman

djuragan — Perwakilan Surabaya

25 tahun

2 Juni 1954

Djaliman dilahirkan di Surabaya pada tahun 1908 dan ia masuk bekerdja pada Perusahaan kami di Surabaya sebagai kelasi pada tanggal 25 Djanuari 1925. Pada tahun 1947 ia pindah ke dinas-darat dan ditetapkan sebagai djuragan. Sebagai Nachoda motorboot „Sidin” ia berlajar keliling pelabuhan Surabaya, baik pada tjuatja bagus maupun pada tjuatja buruk dan segera kami dapat tambah disini: dengan sangat memuaskan bagi kepala2-nja.

Kami mengutjapkan selamat berganda-ganda kepada Djaliman berkenaan dengan jubilmunya 25 tahun dinas. Mudah-mudahan Djaliman dapat mendjalankan kewadjabannja bertahun-tahun lagi dalam keadaan sehat wal'afiat.



K. S. Eckardt

hoofdwerktuigkundige

25 jaar

4 Juni 1954

Op 2 November 1910 werd Karl Siegfried Eckardt te Nischwitz (Thüringen) geboren en bezocht in het toenmalige Batavia de Koningin Wilhelminaschool, afd. werktuigkunde. Na zijn diploma te hebben behaald, trad hij op 4 Juni 1929 als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij. Op 1 April 1936 en op 1 Januari 1942 werd hij resp. bevorderd tot 4de en 3de werktuigkundige. Gedurende de laatste oorlog kwam de heer Eckardt in verschillende Japanse interneringskampen terecht, om direct na Japans' capitulatie weer te gaan varen.

Op 1 Juli 1949 werd hij tot 2de werktuigkundige aangesteld, om op 1 Juli 1953 te worden bevorderd tot hoofdwerktuigkundige.



F. W. van Menxel

locaal-employé CM III/HK

25 jaar

5 Juni 1954

Ferdinand Willy van Menxel werd op 20 Mei 1911 te Djocja geboren, doorliep de Mulo en trad op 5 Juni 1929 in dienst van onze maatschappij. Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië werd ook de heer Van Menxel door de Japanners geïnterneerd en meldde zich na Japans' capitulatie weer onmiddellijk bij onze maatschappij aan. Op 1 Januari 1948 volgde zijn bevordering tot beambte, om op 1 Januari 1951 tot locaal-employé te worden aangesteld.



V. W. Orth

hoofdwerktuigkundige

25 jaar

7 Juni 1954

Te Kutaradja geboren op 22 December 1909, doorliep Victor Willem Orth de Technische School te Bandung en trad op 7 Juni 1929 als 5de wtk in dienst der KPM. Op 1 Juli 1935 werd hij tot 4de werktuigkundige bevorderd en op 1 Juli 1941 werd hij benoemd tot 3de wtk.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog is hij blijven doorvaren, eerst op de „Blinjoe”, daarna op de „Generaal van Swieten” en de „Generaal Michiels”. Op 1 Juli '49 werd hij aangesteld tot 2de werktuigkundige, om op 1 Juli 1953 tot hoofdwerktuigkundige te worden bevorderd.

De slimme hond.

Een zekere man ontdekte 's avonds dat hij geen sigaretten meer had; maar omdat het buiten regende, voelde hij er weinig voor om nieuwe te gaan halen. Weet je wat, dacht hij, mijn poedel is zo goed gedresseerd — misschien kan hij het wel doen. Hij duwde het dier een gulden in de bek en zei zeer nadrukkelijk: „Sigarétten halen..... voor het báásje!” De poedel verdween in de duisternis.

Het dier kwam echter maar niet terug en



O. M. Kaijadoe

2de werktuigkundige

25 jaar

11 Juni 1954

Oscar Maurits Kaijadoe, geboren op 13 Februari 1909 te Malakadji (Zd. Celebes), doorliep de Koningin Wilhelminaschool in het toenmalige Batavia en trad op 11 Juni 1929 als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij.

Op 1 Januari 1936 en op 1 Januari 1942 werd hij resp. bevorderd tot 4de- en 3de werktuigkundige. Ook de heer Kaijadoe is gedurende de laatste oorlog blijven doorvaren en zo lezen wij de namen van de volgende KPM-schepen: de „Karsik”; „Stagen”; „V.d. Bosch”; „Tasman” en de „Pahud”. Op 1 Juli 1949 volgde zijn benoeming tot 2de werktuigkundige.



Djaäfar Sidik

mandur gudang Perwakilan Medan

25 Tahun

16 D Juni 1954

Djaäfar Sidik dilahirkan di Labuan Deli pada tahun 1910 dan ia masuk bekerdja pada Perusahaan kami di Medan sebagai djuru usaha gudang pada tanggal 16 D Juni 1929.

Pada tanggal 1 Djanuari 1948 pangkatnja dinaikkan menjadi mandur-gudang, pangkat mana hingga sekarang masih dipangku olehnja dengan sangat memuaskan bagi kepala2-nja. Kami mengutjap selamat kepada jubilaris ini berkenaan dengan jubilmunya. Kiranja Sidik masih dapat mendjalankan kewadjabannja dalam dinas Perusahaan kami untuk bertahun-tahun lagi dalam keadaan sentosa adanja.

de man begon zich na een uur ongerust te maken; zozeer zelfs, dat hij tenslotte in de straten naar de hond ging zoeken. Toevallig kwam hij langs een kroeg en zag tot zijn grote verbazing de poedel achter een glaasje aan de tapkast zitten.

„Wat valt me dát van je tegen!” zei hij verbolgen tegen het dier. „Dat heb je nog nooit gedaan!”

„Nee”, antwoordde de poedel, „maar je hebt me ook nog nooit een gulden gegeven!”



J. J. Hazelhoff

Gezagvoerder

25 jaar

18 Juni 1954

Te Den Helder geboren op 26 September 1907, bezocht Jan Joachim Hazelhoff eerst de 3-jarige Handelsschool en daarna de Zeevaarschool te Rotterdam. Hij trad als 4de stuurman in dienst van onze maatschappij en kwam voor de eerste maal met het ss. „Tabanan” in Juni 1929 in Indonesië aan. Hij behaalde te Djakarta in December '32 en December '36 resp. zijn 2de- en 1e rang voor stuurman GHV en werd op 1 Januari '37 tot 3de stuurman bevorderd. Op 1 October 1941 werd hij tot 2de stuurman aangesteld. De heer Hazelhoff was juist met verlof in Nederland, toen de Duitsers Nederland binnenvielen, zodat hij niet meer naar Indonesië kon terugkeren. Na Duitslands capitulatie ging hij wederom naar Indonesië terug, om op 1 Juli 1949 tot 1e stuurman te worden bevorderd. Op 1 Januari 1953 kwam zijn benoeming tot gezagvoerder af.



J. Staakman

gezagvoerder

25 jaar

22 Juni 1954

Johannes Staakman werd op 21 Juni 1908 te Amsterdam geboren, doorliep de 3-jarige HBS en daarna de Zeevaarschool aldaar. Hij trad als 4de stuurman in dienst van de KPM en kwam met het ss. „Koningin der Nederlanden” voor de 1e maal naar Indonesië, alwaar hij in Juni '29 arriveerde. In 1935 slaagde hij te Djakarta voor 2de stuurman GHV en werd op 1 Januari 1937 tot 3de stuurman bevorderd. In September '37 behaalde hij, eveneens te Djakarta zijn 1e rang en werd op 1 October '41 tot 2de stuurman aangesteld. Gedurende de oorlogsjaren heeft de heer Staakman aan boord van het ms. „Boisvain” doorgevaren. Op 1 Juli 1949 werd hij tot 1e stuurman bevorderd, om op 1 Januari '53 tot gezagvoerder te worden aangesteld.

I. H. Westplat
(géén foto beschikbaar)
ladingklerk
25 jaar
29 Juni 1954

Izaak Habel Westplat, geboren op 1 Mei 1906 te Ambon, trad op 29 Juni 1929 als leerling-ladingklerk in dienst van onze maatschappij. Op 1 Juli 1930 werd hij reeds tot ladingklerk bevorderd. Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië is de heer Westplat aan boord van het ms. „Boisvain” blijven doorvaren.

Liefde op hoog niveau.

Een 23-jarig ateliermeisje in Den Haag schoot op een dag zó vol extreem liefdesverdriet, dat zij niets beters wist te doen dan in de 50 meter hoge mast van Radio-Scheveningen te klauteren. Daar zat zij dan te snikken en haar zoute tranen verwaaiden in de richting van de zilte zee.....

Aan de voet van die mast stond handenwringend de veroorzaker van deze vertoning : de jongeman, die enkele minuten tevoren het meisje had toegeluisd, dat het tussen hen beiden toch niets zou kunnen worden.

Toen hij zijn handen genoegzaam had gewrongen wist deze jongeman niets beters te doen dan ook maar in die radiomast te klimmen. Zo werd het dramatische gesprek op hoog niveau voortgezet. Het was er echter koud en winderig en weldra daalde het tweetal dan ook weer naar de begane grond af, zulks onder de verwonderde blikken van het samengestroomde publiek. Toen de beide gelieven op normaal peil waren terug gekeerd weigerden zij het resultaat van hun besprekingen bekend te maken, maar wel verklaarde het meisje, dat zij had genoten van het mooie uitzicht.

En toen draaide de wereld verder.

Ampère leefde niet van brood alleen.

André Ampère, de beroemde Franse natuurkundige, die zijn naam gaf aan de eenheid voor het bepalen van de elektrische stroomsterkte, gaf al heel vroeg blijk van een groot wiskundig talent. Op achttienjarige leeftijd behoorde hij tot grote mathematici van zijn tijd, maar al lang voordien had zijn aanleg zich geopenbaard. Als klein kind speelde hij met behulp van kiezelsteentjes allerlei rekenkundige spelletjes.

Eens was hij ziek en nam zijn moeder uit angst, dat het spelen hem te veel zou vermoeien, hem zijn kiezelstenen af. De eerste beschuit, die hij na een vastentijd van drie dagen mocht eten, brak de knaap echter met veel zorg in stukken, om met drie delen opnieuw zijn tel- en rekenkunstjes uit te halen. De honger van zijn geest was groter dan die van zijn maag.

Bij het afscheid van

D. G. van DER WOLF

26-1-1923 — 12-5-1954

Om bij dit afscheid in korte en klare weerberichten een overzicht te geven van de technische levenszee (woelig was ze), die bij de K.P.M. werd bevaaren, is om in een klein bestek te volvoeren — niet gemakkelijk.

Men pleegt de mens te beoordelen naar zijn daden en het is daaruit, dat wij kunnen constateren, dat Dirk van der Wolf behoorde onder de weinigen die „make things happen”. Met zijn grote ambitie en vitaliteit, was hij een meester in het verzetten van veel werk in korte tijd; hij was de bougie — de motor — in het technische team, die, als er volgas werd gevraagd, direct accelereerde. De ruime opvatting van zijn taak heeft haar voor hem verzwaaard maar daardoor aan belangrijkheid gewonnen. Ik weet, dat hij met het sluiten van de kantoordeur, niet de deur van zijn gedachte over en voor het werk sloot, hij bleef van het werk vervuld, kon het niet loslaten.

Aan zijn activiteit is het dan ook te danken, dat „Petronella” en „Kristina” een goed opgevoed stel meiskes werden — in duidelijker taal voor leken, dat zware olie een succes werd. Dat alles is een bewijs, dat zijn werklust, ijver en kennis niet onder de korenmaat zijn gebleven, maar in daden werden omgezet. Hij wist, geleerd door ervaring, geput uit eigen ondervinding (experience is a hard teacher; she gives the lesson afterwards) oplossingen te vinden, zodat de verbeteringen aangebracht, de resultaten waren van zorgvuldig getrokken conclusies uit geduldig verzamelde gegevens.

In zijn diensttijd van dik 31 jaar, zijn er velen, die van zijn kennis en ervaring de vruchten hebben geplukt. Persoonlijk mag ik oordelen, dat de Technische Dienst je heengaan als een blijvend gemis zal voelen — maar afwezig — zal je niettemin nog lange jaren en vaak als voorbeeld aanwezig zijn.

Dankbaar voor alle steun en medewerking die ik van je heb mogen ondervinden en je grote bereidheid tot samenwerking, wens ik je met vrouw en kinderen een prettige toekomst in het koude kille Noorden (van een oude dag is hier gelukkig nog lang geen sprake). Good luck!

G.

ORANJE BAL



Ter gelegenheid van de verjaardag van H. M. Koningin Juliana, vond op 30 April j.l. in het Logeergebouw onder zeer grote belangstelling een Oranje-bal plaats. Uit nevenstaande fotomontage krijgt u ongetwijfeld een indruk van de bijzonder geanimeerde stemming welke in het Logeergebouw heerste.

Voor al de zojuist in gebruik genomen nieuwe bar had niet over belangstelling te klagen.

(foto's: Studio Tong & Tim)

Het land van belofte

Een oude Zionist besprak de toekomst van zijn land met een immigrant, die pas in Israël was aangekomen. „Er is ons een grote taak op de schouders gelegd”, zei hij. „We moeten van Israël het beloofde land maken, dat Mozes voorzag”.

„Inderdaad”, antwoordde de nieuweling, „dat moeten we doen”.

„We moeten van Israël een tweede Zwitserland maken”, ging de oude baas verder. „Overal om ons heen, in het Oosten en in het Westen

mogen ze vechten, wij moeten strikt neutraal blijven, gelijk de Zwitsers deden”.

„Ja, ja,” beaamde de nieuweling.

„We hebben weinig natuurlijke hulpbronnen, maar we moeten speciale industrieën in het leven roepen en kwaliteitsproducten leveren, zoals de Zwitsers dat doen. We moeten hard werken, ons land zo vruchtbaar mogelijk maken en ons zelf proberen te voeden. Net als de Zwitsers. Begrijp je dat?”

„Ja”, antwoordde de nieuweling. „Ik begrijp het allemaal, maar ik begrijp niet waarom Mozes indertijd niet dadelijk naar Zwitserland is doorgewandeld!”

Zakenman tot het laatst

Een oude winkelier, die drie zonen had, lag op zijn sterfbed.

„Waar is Piet?” vroeg hij.

„Hier, Vader, naast uw bed,” zei Piet.

„En Willem?”

„Hier,” zei Willem.

„En Jan?”

Ook deze antwoordde, dat hij present was.

Met een laatste krachtsinspanning richtte de vader zich op en zei: „Maar wie voor de drommel past er dan op de winkel?”

Kleine belevenissen uit een dierbaar, langvervlogen verleden

I

Met een weemoedige blik staarde de gezagvoerder vanaf zijn plaats op de brug over het water. Wat hield hij van die oneindige verte en het altijd afwisselende spel van licht, wolken en water. Met genot snoof hij de zilte lucht op — dan zuchtte hij diep...

Nog ver weg, maar langzaam en onafwendbaar zag hij de contouren opdemen van de laatste havenplaats welke hij zou aandoen. Nog even en hij zou gezagvoerder-af zijn, niet langer het werk doen waar hij zo van hield, maar met pensioen gaan. Hij kon het zich absoluut niet realiseren en de weemoed besloot hem weer. Maar kom, kop op, zo dadelijk kwamen allerlei mensen aan boord en was het weer handen schudden en glimlachen. Even in de hut zich wat opfrissen en onderwijl, zonder erbij te denken, keek hij in de spiegel. Hij zag z'n flink gevormd hoofd met erop zo'n kleine pet, waar hij zo'n hekel aan had gehad. Hij had zo vaak zo'n vlotte, platte pet gewenst, breed, sierlijk om zo'n beetje achteloos-schuin op het hoofd te zetten. Maar wat wil je? Aan voorschriften had een ieder zich te houden.

Opeens glimlachte hij en nu van harte hoor! Hij liep de brug weer op en met een breede forse zwaai wierp hij het ouderwetse, kleine geval in zee! Ziezo, dat pet, jij kunt me tenminste niet meer ergeren.....!

Vijf minuten later kwam de loods aan boord. Hij ging rechtdoor naar de kapitein, een druipend, wit ding in de hand... De oude schat was nog net bijtijds gered!

II

In de heel prille ochtenduren, lekker koel nog, deed ik de laatste toilet-benodigdheden in de reeds tevoren gepakte koffer. M'n twee-jarige dochter sprong vrolijk door het huis en Tommy — onze Pommeranian — zat in gespannen verwachting op de stoep; z'n zwarte vacht, glanzend van borstel en kam. Hij wist dat hij mee mocht, het was alleen nog maar: wanneer?

Onze oude, trouwe kokki had pret in het hele geval en verheugde zich in het reis-avontuur. Met de trein zouden we dwars over Java, hetgeen een 30 jaar geleden 'n halve etmaal duurde. Om het kind behoefde ik me geen zorgen te maken; het zou, geboeid door al het

nieuwe en ongewone, verrukt om zich heen en naar buiten zien. Dan, uitgekeken, zou ongetwijfeld de verveling komen, doch daar had ik op gerekend en mij bijtijds voorzien van een lange gazen „kous", vol met de meest wonderlijke en hel-gekleurde celluloid beesten, welke geleidelijk aan in de grage handjes zouden verdwijnen. Dat was wel in orde — maar de hond!

Op het perron aangekomen, werd hij onmiddellijk naar een hok verwezen. Ik was diep geschokt. Ik had gedacht hem bij mij te kunnen houden en nu kwam opeens dit, als een donderslag bij heldere hemel. Mijn medereizigers waren zeer medelevend, niemand van hen had iets tegen hondengezelschap, integendeel. Maar er was geen kwestie van en Tommy verdween in het hok, vlak achter de locomotief. Ik vond het vreselijk, maar ik besloot er het beste van te maken en in het begin, telkens als de trein stopte, rende ik langs de ontelbare wagons, om hem te laten zien dat ik er nog was en om hem enkele vertroostende woorden toe te spreken. Dat was natuurlijk verkeerd. Als ik mij naar mijn compartiment terugspoedde, begeleid door zijn schrille hondenkreten, zag ik vele geïnteresseerde hoofden die door de ramen staken, en voelde mij „opgelaten", zodat het mij beter leek deze vertoningen te staken. Maar bij het stoppen op de diverse stations, boven het geroep uit van de koffie-limonade- en vruchtenventers, hoorde ik Tommy huilen en als ik hem niet hoorde dacht ik: „zou-er wat met hem zijn?"

Na een eindeloos langdurende dag eindelijk Bandung! Wij drieën waren flink poezelig van al het stof, maar het arme hondje haalde ik als een klein, vuil hoopje ellende uit z'n treinhok! Maar dan: de vlugge rit naar het hotel, de koelte, het bad, de ontspanning — alle vier genoten we. Ik wikkeld de nu weer montere ex-gevangene in een deken en door 'n spleetje keek hij dankbaar naar me op met zijn trouwe hondenogen. De mijne waren verdacht vrolijk.....

III

Voor hondenbezitters is het altijd een grote schrik als er hondsdoelheid is gemeld en de afkondiging komt, dat alle dieren gemuilkorfd moeten zijn. Tommy had er een vreselijke hekel aan en na heftige capriolen en geprobeer om de

muilkorf er af te krijgen, hetgeen natuurlijk niet lukte, veranderde het levendige diertje op slag en zat onverschillig en verdrietig teneer; echt naar vond ik het, maar de maatregel was goed en nodig en dus daarom: korfje om als we uitgingen, maar op het erf, met gesloten poort, af.

Tot op een ochtend de hondenkar langs kwam.....

Ik was binnen, hoorde vlugge voetstappen aankomen en de kebon riep: „Tommy zit in de hondenkar; die oppasser is de tuin ingekomen en nam hem mee!" Wat ontzettend. En als een flits ging het door me heen: "zou ik hem ooit terugkrijgen?"

We waren naar het hek gelopen en zagen in de verte de wagen, met 'n heel troepje luid-blaffende en jankende honden erin. Radeloos was ik. En daar ontpopte onze kebon zich als een held.

Djangan takut, njonja, saja njang ambil...!", zei hij en tegelijk liep hij hard weg om even later zijn gang te vertragen en schijnbaar onverschillig achter de wagen aan te lopen, wachtend op het moment, dat de oppasser-hondenvanger weer een erf op zou gaan. En ja, dat gebeurde. Een sprong, kebon rukte het deurtje open, een greep en met Tommy in zijn armen geklemd, rende hij terug naar huis!

Ach, de blijdschap en de dankbaarheid voor zijn moedige optreden — maar ook de angst, dat de oppasser terug zou komen! Maar die had het veel te druk met het ophalen van zijn gevangenen, want kebon had na de moedige redding van Tommy het deurtje van de hondenkar open laten staan en het hele luidruchtige troepje was gevlucht. Of hij het expres had gedaan, weet ik niet, want toen ik het hem vroeg zei hij „tida", met zo'n lange, melodieuze „i" — en hij lachte vrolijk!

E.G.L.



— Had je dat nou niet aan iemand anders kunnen vragen?!

touwtrekken om jonas

Twee Nederlanders, de circusdirecteur Frans Mikkenie en de impressario Floris Meslier, hebben kans gezien Parijs op stelten te zetten en er nog een meer dan slordig duitje aan te verdienen.

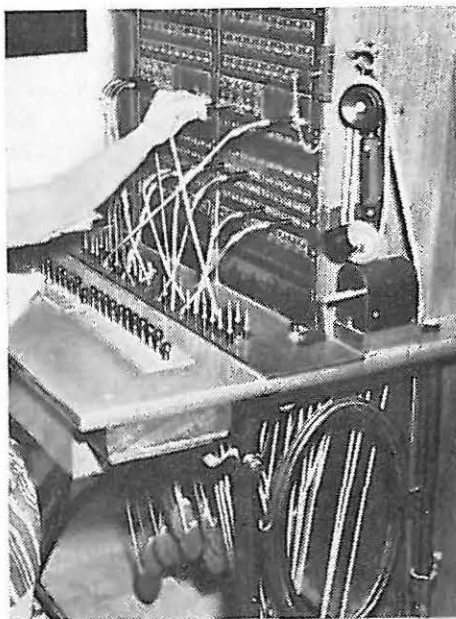
Een tijdje geleden kochten zij van een Noorse walvisvaarder een walvis, die 65000 kilo zwaar was. Dit beest laadden zij op een grote, veertienwielige vrachtauto en trokken er mee naar Parijs. Er werd een soortement tentje omheen gebouwd en toen werd het hoog-geëerde publiek uitgenodigd om tegen betaling van 200 francs (2 gulden) te komen kijken naar „Jonas”, zoals het zeegedierte inmiddels gedoopt was. U zoudt het misschien niet gedacht hebben, maar binnen enkele weken kwamen 250.000 Parijzenaars naar Jonas kijken. Alleen in de Franse hoofdstad toucheerden de twee handige jongens dus een bruto-ontvangst van een half miljoen gulden. Jonas was het gesprek van de boulevards, de kranten schreven grote artikelen over hem en iedereen die op de hoogte wilde blijven van de schokkende dingen dezer dagen voelde zich verplicht een bezoekje te brengen aan de walvis.

Aangemoedigd door dit succes besloten de heren Mikkenie en Meslier een grote tournee te gaan maken door de „provincie” van Frankrijk. Maar toen kwamen er een paar haren in de (walvis) boter. Er daagden namelijk twee Belgen op, die beweerden, dat zij recht hadden op een gedeelte van de ontvangsten. Zij hadden namelijk al eerder een combinatie gevormd met Mikkenie en Meslier, welke combinatie de suggestieve naam van „Maatschappij voor Kunst en Attractie” had gekregen. Volgens de Belgen behoorde de vertoning van Jonas tot de activiteit van deze maatschappij, doch de heren Mikkenie en Meslier hielden vol, dat die maatschappij zich zou bemoeien met de exploitatie van miniatuurtreintjes op kermissen en dergelijke doch dat de vertoning van Jonas hier geheel buiten staat.

Er volgde een aanklacht van de beide Belgen bij de Franse justitie en deze zal nu moeten uitmaken voor wie Jonas de frankjes verdient.

Onlangs is de reis door Frankrijk begonnen. De voornaamste zorg van de exploitanten was hierbij om Jonas in vertoonbare toestand te houden. Het reuze-lichaam verraaft reeds sporen van ontbinding en het luchtje van Jonas werd van dag tot dag onfrisser.

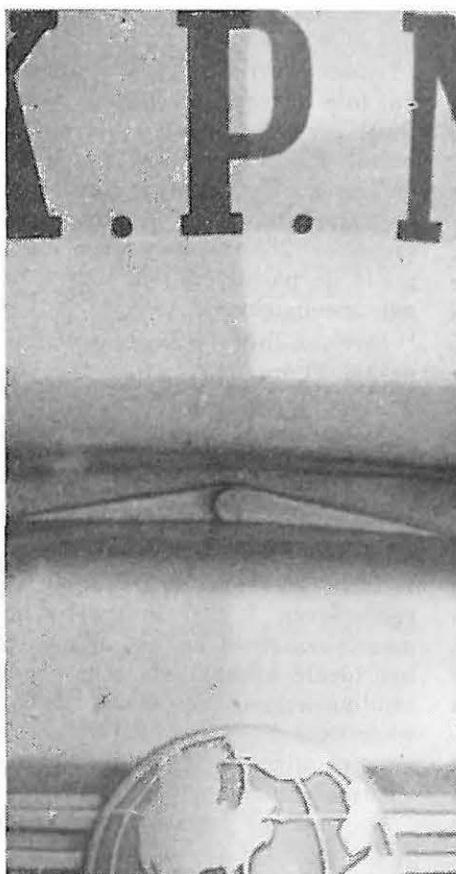
Onze maandelijkse foto-prijsvraag



Nevenstaande foto geeft u de oplossing van de maandelijkse fotopuzzel, voorkomende in het April-nummer van „de Uitlaat”.

Het was een detail-opname (onderste gedeelte) van een telefooncentrale. Een foto van deze telefooncentrale was gepubliceerd in ons Februari-nummer (pag. 9), zodat de opgave niet zo erg lastig meer was.

De uitgelofde prijs van Rp. 15.- ging ditmaal naar Mej. L. Lesquillier, telefoniste (hoe kan het ook anders!) van ons Tg. Perakantoor.



*

Hiernaast staat onze nieuwe opgave. Wij geloven, dat er vele lezers zullen zijn, die de foto „thuis” kunnen brengen.

Oplossingen van deze opgave moeten uiterlijk 20 Juli a.s. in ons bezit zijn.

Op de envelop zette men : fotopuzzel, en adressere aan : De redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta.

Probeert u nu eens de uitgelofde Rp. 15.— te winnen!

Met behulp van formolinjecties trachtte men het beest zo goed mogelijk te conserveren en bovendien waren dag en nacht enige ijskasten — in Jonas' binen — voortdurend in werking.

Financieel ging het nog altijd uitstekend met de walvis en de vraag is nog slechts wie het touwtrekken om de opbrengst zal winnen.

In de bar

Zo dronken dat ze niet meer op hun benen konden staan, kwamen ze gearmd de bar binnen. Toen ze elkander los lieten, viel de middelste op de grond, en bleef liggen.

De linker zei: „Mij een whisky!”

De rechter zei: „Mij een cognac!”

De barman zei: „En die meneer daar op de grond?”

„Die mag niet drinken. Dat is onze chauffeur!”

MALLORCA

Een ideaal vakantie-oord.

*

Voor degenen die in hun verlof een tijd willen doorbrengen in een ideale omgeving met een heerlijk mild klimaat en tal van mogelijkheden, is het misschien wel aardig e.e.a. te vertellen over ons verblijf alhier.

Om zich een beeld te vormen van land, bevolking en gebruiken en overgebleven bouwwerken, alsmede de Mallorcaanse taal, moet ik eerst een stukje geschiedenis ophalen.

Mallorca is het grootste eiland der Balearen, (3600 km²); de drie anderen zijn Menorca, Cabrera en Doragonera.

Het eiland heeft een zeer oude geschiedenis en was achtereenvolgens in het bezit van de Phoeniciërs, Grieken, Carthagers en Romeinen, waarvan de opperbevelhebber (Quintes, Cecilius, Matellus) de bijnaam van „Balearic” had. Hiernaar zijn de eilanden ook genoemd. Deze stichtte ook de hoofdstad Palma in 129 v. Ch.

In de 9e eeuw kwamen de eilanden in handen der Moren, die er vier eeuwen regeerden. Uit dit tijdperk zijn nog vele overblijfselen te bezichtigen, o.a. tal van 25 m. hoge torens, die over het hele eiland, vooral aan de kusten, te vinden zijn en werden gebruikt als observatie-uitkijgen seinposten. Ook de bouwstijl van de huizen is veelal nog in Moorse stijl.

In 1229 werden de Balearen veroverd door de Castiliaanse koning Jaime I, die met een vloot van 155 schepen en 20.000 man van Tarragona vertrok en landde op Santa Ponsa, een mooie kaap, 17 km. N.W., van Palma. Een gedenknaald met gebeeldhouwd reliëfwerk de landing voorstellende, herinnert nog aan dit feit. Vanuit dit punt werd Mallorca in korte tijd veroverd en stichtte Jaime I het koninkrijk Mallorca.

Het bleef onafhankelijk tot 1353, toen het geannexeerd werd door Aragon. De Mallorcaanse handelsvaart stond toen op het toppunt van haar glorie en was de voornaamste van de Middellandse Zee. Men beschikte over 360 schepen. (in die tijd een respectabel aantal), en in Palma stonden 30.000 zeelieden ingeschreven. Nadat de nieuwe zeevaren waren gevonden en na de ontdekking van Amerika verloor het veel van zijn aanzien.

Palma is echter nog steeds de prachtige natuurlijke haven, opgenomen in een net van kustvaartlijnen. De kustvaart wordt nog veel uitgeoefend, door 3-mast schoeners met motorvermogen en verder door kleine coasters.

Om een beeld te geven van het verkeer in Palma: in het jaar 1950 werd Palma aangedaan door 1969 schepen met een inhoud van 2.525.000 ton. In dat tijdvak verwerkte de haven 251.307 passagiers. In dezelfde tijd werd het vliegveld gebruikt door 3906 vliegtuigen met 74.133 passagiers.

Nadat Castilië en Aragon in 1492, waren samengevoegd, werden de Balearen een provincie van het Spaanse koninkrijk en nu van de Spaanse Republiek.

Voor na de oorlog werd Mallorca het paradijs voor het tourisme, waardoor het werd opgenomen in het net van de grote luchtvaartmaatschappijen. D.w.z. alle lijnen geven in Barcelona aansluiting op de „Iberia”, de nationale Spaanse scheepvaart-mij, de zeeverbinding „Trasmediterranea”, de voornaamste Spaanse scheepvaart-Mij, de zeeverbinding met de Spaanse havens onderhoudt. Elke avond om 9 uur vertrekt er een aardig scheepje van Barcelona en Palma (type Merak) met plaats voor ongeveer 200 hutpassagiers en waarmee de passagiers ook hun auto kunnen meenemen.

De reisduur Barcelona-Palma bedraagt 11 uur (132 mijl), per vliegtuig ½ uur. Vanuit Nederland heeft men ook een goede verbinding met Barcelona, 6 uur per vliegtuig, 26 uur per trein en 3 dagen per auto.

De laatste jaren werd door de diverse reisverenigingen in Nederland veel reclame gemaakt voor Mallorca en nu reeds leven ± 200 Hollanders min of meer permanent op het eiland. Gezien het ideale klimaat, de zeer goede verbindingswegen, de schitterende kust, waar overal gezwommen wordt, en de zeer prettige bevolking, is dit niet te verwonderen.

De bekende Franse aardrijkskundige J. Brunnes zei dan ook: Mallorca heeft het waarachtige Middellandse zeeklimaat. Geen winter, mooi natuurschoon, waarbij de strakke, blauwe luchten met de achtergrond van ruwe bergen een waar contrast vormen, dat zijns gelijke in Europa niet heeft.

Men heeft geen grote temperatuurverschillen, gemiddelde zomertemperatuur is 25° C. (Holland 17.2° C) en wintertemp. 10° C. (Holland 2.9° C.) Voor verlofgangers is het ook belangrijk dat behalve de geneugten van wandelen, zonnen, zwemmen, zeilen

en vissen, ook de valuta van de peseta zeer gunstig is, waardoor voor iedere beurs accommodatie te vinden is. Men kan in een eenvoudig boarding-house terecht voor 90 à 100 peseta's (f 8 à f 9.00) p.d. tot aan het luxe hotel van 300 peseta's (27 gld.)

Ook zijn er tal van gemeubileerde zomerhuisjes te huur, meestal aan of bij zee gelegen, terwijl bij verscheidene Hollandse families gelegenheid bestaat als paying-guest te worden opgenomen.

Vanuit Palma (140.000 inwoners) worden elke dag, zomer en winter, excursies per autocar gemaakt naar de bezienswaardigheden van het eiland langs zeer goede wegen. Men heeft o.a. de mooie druipsteengrotten van Drach en Hams die zeer de moeite waard zijn, en onder de bezienswaardigheden behoort zeker het plaatsje Valdemosa, gelegen in een prachtig dal, bekend om een oud Karthuizer klooster, waar de componist Chopin en George Sand lang verbleven.

Palma heeft verder een paar aardige nachtclubs waar geregeld Spaanse en Mallorcaanse volksdansen te zien zijn en heeft men behoefte aan een meer opwindend kijkspel, dan beginnen vanaf Maart elke Zondag de nationale „Corridas de toros”, stierengevechten, die in de plaatselijke arena gegeven worden.

Dit is steeds een geweldig evenement, dat meer spanning en opwindend veroorzaakt, dan bij ons de voetbalwedstrijd Holland-België. Dagen tevoren zijn de plaatsen vaak reeds uitverkocht, vooral als er bekende „Toreros” meedoen. Hierbij zij even opgemerkt, dat de stierengevechten in Spanje zo zijn samengeweven met het gehele volksleven en ze berusten op symboliek en traditie, dat een vergelijk met een voetbalwedstrijd eigenlijk niet opgaat.

Het meest charmante van het eiland is wel de Mallorcaanse bevolking, die vreemdeling en tourist alleraardigst tegemoetkomt, ook al spreek deze geen woord Spaans, en hem niet beschouwt, als een voorwerp, dat op de meest uitgekookte manier geëxploiteerd moet worden, zoals aan de Italiaanse en Franse Riviera zo vaak gebeurt.

Voor degenen die van plan zijn een kijkje op Mallorca te nemen of hun verlof hier gedeeltelijk willen doorbrengen, is ondergetekende gaarne bereid, nadere inlichtingen te verschaffen.

Portals Nous
April 1954.
A. van der Palm
gep. gezagvoerder.



Nog enkele binnengekomen reacties op verschillende groeten-uitzendingen. Radio Nederland — Wereldomroep ontving uit Oleleh nog een brief van de 2de wtk. C. den Hartoog, die het volgende schreef:

„Met zeer veel genoeg heb ik gisteravond de stem van mijn vrouw en drie kinderen gehoord. De eerste uitzending was met wat storing op de 19 meter, maar toch wel goed verstaanbaar. De tweede uitzending werd op de 19 meter zeer goed ontvangen. Mag ik U ook namens de 3de stuurman Osinga van het ms. „Langsa” bedanken voor het gezellige halfuur”.

Van de état-major van het ms. „Baud” werd via Scheveningen-radio bericht ontvangen, dat de uitzending op 9 April j.l. uitstekend werd ontvangen. Het schip was op weg van Singapore naarr Belawan.

De vader van de 4de wtk. Herrema schreef uit Wijnaldum:

„Onze hartelijke dank voor het vele goede, dat we bij de opname van „Het schip van de week” van U hebben ontvangen. Het was voor ons een dag om nooit te vergeten. We hebben een radiotelegram van onze zoon ontvangen met de blijde mededeling, dat de uitzending zeer goed was doorgekomen”.

Ook de moeder van 4de stuurman Kraat in Vlissingen had telegrafisch bericht gekregen:

„Hij had het erg fijn gevonden. Hoe blij ik met dit telegram ben, kunt U zich wel indenken”.

Vreemde taal

Mevrouw Cohen kwam met haar zoontje bij de directeur van de avondschool.

„Mijnheer de directeur” ze dwude haar zoontje van 12 jaar naar voren, „ik zou graag hebben dat m’n Brammetje een vreemde taal gaat leren”.

„Dat kan mevrouw”, de directeur keek geïnteresseerd naar het jongetje, „welke taal wenst u dat uw zoon leert?”

„Mijnheer”, mevrouw Cohen maakte haar tas open en haalde haar portefeuille eruit, „ik hoef gelukkig niet op een paar centen te kijken, wat is de vreemdste „taal”?”



foto: J.H.C. Vermeulen

opname in K.R.O.-studio

Op 9 April j.l. was het „Schip-van-de-week”-programma bestemd voor de opvarenden van het ms. „Baud”. Gedurende deze uitzending werd bovenstaande foto gemaakt.

Pech

Een machinist van de Spoorwegen stapte op een morgen met zijn verkeerde been uit bed. Zijn toast verbrandde tot het laatste stukje en er was geen brood meer in huis. Van zijn enige schone overhemd waren de knoopjes af. Toen hij zijn schoenen aantrok, braken allebei de veters en de reserve-veters die er zijn moesten, kon hij nergens vinden. Op weg naar het station kreeg zijn fiets een lekke band en hij moest een taxi nemen om op tijd te komen. Hij rende het perron over, struikelde, verstuikte een been, kwam strompelend bij zijn machine, klom erin, stootte zijn knie kapot en zijn scheen blauw en had z’n handen op de handles, drie seconden voor de chef het vertreksein gaf.

Verlicht haalde hij adem: geen boete wegens te laat vertrekken!

Even buiten het station draaide hij de kraan wijd open. De snelheidsmeter sprong met schokjes naar tachtig, naar negentig, naar honderd kilometer per uur. Toen rondde hij een bocht, en daar.....kwam op hetzelfde spoor hem een trein tegemoet die minstens honderdtwintig reed.

Toen draaide hij zich om naar zijn stoker en zei rustig: „Heb jij ook wel eens van die dagen dat alles je tegenloopt?”

Het rapport

Moosje kwam thuis met zijn rapport.

„Zo mijn jongen”, zei zijn vader, „Laat eens kijken.....”.

Schoorvoetend haalde Moos het rapport uit zijn zak en overhandigde het aan zijn vader, „Hier vader. Als u het doorleest, denk er dan maar bij.....as we maar gezond zijn!”



Afgeluisterd.

In het zwembad van ons verlofscen-trium te Tjipajong zaten twee broertjes, Jan en Piet, op de rand van de bak, toen we de jongste van het tweetal aan z’n oudere broer hoorden vragen: „Zeg, weet jij precies waar Pappie werkt?”

(Hoofdemployé Van Dooremaal (T D) maakte er nevenstaand plaatje van)



Laatste Sportnieuws

terwijl ook de 3 doubles (2 heren- en 1 dames-double) allen werden verloren. De eerste heren-double werd een spannende partij, welke zeker het aankijken waard was, terwijl ook de dames-double (dames Bakker — Van Amersfoorth) gezien mocht worden, al kunnen wij in dit verband beter spreken van een amusante wedstrijd. In ieder geval, er werd hard gewerkt en met wat meer trainen zullen we ongetwijfeld meer kunnen bereiken. Overigens: de trainingsavonden waren de laatste maand tamelijk druk bezet, doch wij vragen ons af of hier onze nieuwe bar in het Logeergebouw geen debet aan is!

SCHAKEN.

Op 30 April werd in de recreatiezaal van de Stanvac een wedstrijd gespeeld tegen een 10-tal van de SVPM. Aanvan-

kelijk zag het er niet zo best voor ons uit, maar uiteindelijk werd het niet meer dan $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ voor de SVPM. Dit resultaat is zeker eervol te noemen, indien men bedenkt, dat bij de Stanvac enkele zeer sterke spelers waren opgesteld. Tevens was dit voor onze spelleider Bertsch zijn laatste wedstrijd i.v.m. zijn terugkeer naar Europa. Wij wensen hem in Nederland veel succes toe. De score tenslotte was als volgt:

Bertsch	(zw)	—	Grünnagel (SVPM)	1—0
Souisa	(w)	—	Yap Kie Ging	0—1
Sendouw	(zw)	—	Loo Siem Hoen	0—1
Alibasah	(w)	—	Ie Ping Ie	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
Ticoalu	(zw)	—	Ong Cheng Giap	0—1
Weenas	(w)	—	Tueran	0—1
Brouwer	(zw)	—	Hutagalung	0—1
Siregar	(w)	—	niet opgekomen	1—0
Veenstra	(zw)	—	Gan Kwat Oen	1—0
Sonnenberg	(w)	—	Van Stralen	1—0

$4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$

ZEILEN.

Zondag 9 Mei, 3de periodieke wedstrijd.

Aanvankelijk was er zo weinig wind, dat de wedstrijden een uur werden uitgesteld. Toen eindelijk het startsein was gegeven, bleef er de gehele wedstrijd een constante lichte wind blazen. Veel strijd is er in deze wedstrijd niet geleverd. Van de start af heeft de „Wind” voorgelegen en vergrootte geleidelijk aan z'n voorsprong op de overige deelnemers.

Bij de finish kwam genoemde boot dan ook met een 9 minuten voorsprong binnen op no. 2, de „Zee”. De „Vleugel” werd 3, terwijl de „Deining” als 6de eindigde.

TAFELTENNIS.

K.P.M. — TOVO : 11 — 19

Wederom vond een ontmoeting plaats in het Logeergebouw tussen de K.P.M.-Tafeltennisclub en de S.V. TOVO. Teneinde niet altijd dezelfde spelers in wedstrijden te laten uitkomen, doch ook de anderen een kans te geven, werd dit keer een 3de K.P.M.-team en een 2de damesteam gevormd in de volgende opstelling :

K.P.M I: Bakker
Heren Maas
Jurriaan

K.P.M. III: Kaan
Heren Meurs
V. d. Kamp.

K.P.M. II: Mevr. Bakker
Dames Mevr. Van Amersfoorth
Mej. Stramrood

Hoewel naar gewoonte met veel enthousiasme werd gespeeld, was dit toch niet genoeg om ons de overwinning te bezorgen.. Het 1e herenteam won met 5—4, terwijl het damesteam op het nippertje met 5—4 verloor. Het 3de herenteam verloor echter met 7—2,



Op Maandag 3 Mei j.l. werd in het Logeergebouw een wedstrijd gespeeld tegen Manguni. Hoewel met beter eindresultaat dan de andere 4 clubs, die in het 16-tal van Manguni in bridge hun meerdere moesten erkennen, wist Manguni met 19 — 13 ongeslagen kampioen in de A-groep te worden.

Bovenstaande foto werd gemaakt tijdens deze spannende bridgewedstrijd.

(foto: Studio Tong & Tim)

Als revanche werd op Woensdag 19 Mei in het Logeergebouw de return-match tegen de SVPM gespeeld. Helaas werd het geen revanche en wij verloren met 6 — 4. Toch had de wedstrijd een spannend verloop en met nog 2 partijen te spelen (Sonnenberg en Veenstra) was de stand gelijk. Jammer genoeg moesten beiden uiteindelijk opgeven, waardoor de stand 4 — 6 werd bereikt. De uitslagen waren als volgt:

Rubin	(w) — Lim Hong Gie	(SVPM)	0—1
Eman	(zw) — niet opgekomen		1—0
Sendow	(w) — Tan Koei Sen		1—0
Alibasah	(zw) — Grünagel		0—1
Sonnenberg	(w) — Ie Ping Ie		0—1
Brouwer	(zw) — Ong Ching Giap		0—1
Ticoalu	(w) — Phoei Tiang Sioe		0—1
Gerungan	(zw) — Lie Hoay Tong		1—0
Veenstra	(w) — Tueran		0—1
Sitompoe	(w) — Ong Toan Hian		1—0

4—6

Het paradijs der vrouwen

Zweden is het land, waar de vrouwen-emancipatie het verst is doorgevoerd. De vrouw en de man zijn er volkomen gelijkgesteld, sinds de Zweedse wetgever in 1921 bepaalde, dat man en vrouw bij het begin van het huwelijk hun bezit, hun schulden en hun inkomsten moeten samenvoegen en vervolgens in twee gelijke delen verdelen. Het gevolg daarvan is, dat een getrouwde man, die zijn horloge wil verkopen om over wat contant geld te kunnen beschikken, dit slechts mag doen met toestemming van zijn echtgenote. Onlangs moest de man van mevrouw Olle Olson uit Stockholm zich voor de rechter verantwoorden, omdat hij zijn schrijfmachine naar de bank van lening had gebracht, zonder dat zijn vrouw dit had goedgevonden. Mevrouw Olson liet het er niet bij zitten en klaagde haar echtgenoot aan wegens overtreding van de wet van 1921.

In Zweden behoeft de man het niet te proberen zijn vrouw aan het begin van de maand af te schepen met het huishoudgeld. Hij moet zijn salaris geheel op tafel leggen en dan met haar bepalen, hoe het zal worden besteed. Ja, nog sterker: de man kan zich rechtens er niet tegen verzetten, als zijn vrouw naar zijn werkgever gaat en bij deze zijn salaris in ontvangst neemt!

Veel Zweedse mannen zijn van mening, dat deze gelijkgesteldheid van de vrouw het evenwicht tussen de beide geslachten heeft verstoord en de vrouw heeft gemaakt tot heer en meester van de man. Omdat de



Nevenstaande foto toont u de nieuwe bar in het Logeergebouw, welke onlangs op Koninginnedag in gebruik werd genomen. Links de heer C.J. Pilger, beheerder van het Logeergebouw en rechts de heer W.A. Wilson, de officiële barkeeper.

Zweedse vrouwen ook al hebben bereikt, dat zij bij gelijke arbeidsprestatie dezelfde betaling als de mannen ontvangen, zijn in menig beroep de lonen gestegen en in de textiel-industrie en enkele andere takken van nijverheid is het zelfs al zo ver, dat de mannen dezelfde betaling als de vrouwen moeten eisen. Verschillende mannen zijn er reeds toe overgegaan cursussen te volgen in koken en kinderverzorging, zodat zij het huishouden kunnen doen, als hun vrouwen het dagelijkse brood verdienen of met vakantie zijn.

Toch zijn de Zweedse vrouwen nog niet tevreden. Uit de oorlogsjaren herinneren zij zich, dat haar rantsoen tabak kleiner was dan dat van de mannen, en tegenwoordig nog weigert de staat, die in Zweden het monopolie van de verkoop van alcohol bezit, hardnekkig vrouwen vóór haar vijftiende jaar spirituelen ter beschikking te stellen.

Maar de Zweedse vrouwen hebben zich voorlopig bij deze „wantoestand” neergelegd. Waarschijnlijk zijn zij bang, dat zij anders weleens door het Stockholmse ministerie van oorlog met de mannen over één kam konden worden geschoren en dus ook in aanmerking zouden komen voor het vervullen van haar dienstplicht. En zo ver gaan haar ambities niet!

Vliegen

Bram lag helemaal in het gips op de ziekenzaal. Moos kwam hem bezoeken, en vroeg medelijdend: „Nou Bram, hoe maak je 't?”

„Verschrikkelijk,” kreunde Bram. „Alles is bij me gebroken en het mooiste is dat ik niet eens weet wat er gebeurd is!”

„Zal ik je vertellen,” zei Moos. „Gisteravond was je dronken en toer school je driehoog het raam open. „Ik ga vliegen...”, zei je. „Ik ga vliegen...!” en toen ben je uit het raam gesprongen.”

„Maar waarom heb je me dan niet tegen gehouden?” kreunde Bram.

„Verroest,” zei Moos verrast. „Ik dacht dat je 't kón...!”

AARDWORMENCULTUUR

Vijftien jaar geleden vestigde dr. Thomas J. Barret zich op een dor stuk grond in de San Fernando-vallei. De zandige bodem was niet veel waard en voor betrekkelijk weinig geld had hij een flink stuk grond kunnen kopen. De moeilijkheid was er iets op te laten groeien.

Welnu, dr. Barret wist er raad op. Overal waar hij ze maar kon vinden, verzamelde hij aardwormen. Duizenden en duizenden exemplaren verdwenen in de bodem en het duurde niet lang, of er ontstond een weelderige plantengroei. Aardwormen hebben namelijk de eigenschap, dat ze de bodem vruchtbaar maken. Na deze geslaagde proefneming ging dr. Barret de eitjes van aardwormen aan de boeren verkopen. Hij heeft nu twee kweekplaatsen, waar verscheidene arbeiders werken en waar dikwijls ook de verkochte eitjes onder zijn toezicht worden uitgebroed 500 wormen brengen ongeveer tien dollar op en zoveel kan dr. Barret er niet kweken, of de vraag blijft het aanbod overtreffen.



— Nog steeds last van uw hik, mijnheer Jansen ??

Ontspanning door Inspanning

Kom Puzzle Mee



Eerst de oplossing van het kruiswoordraadsel voorkomende in ons April-nummer:

■KRANS■SOL■BARET■
G■KROOST■EMOTIE■B
EB■ARM■ARE■MOT■S
WAL■M■SAONE■L■ETS
ALEM■ILLUSIE■GERA
SKI■GEI■W■KET■KAM
O■SALEP■KEREL■N
ENKEL■REDEN■ROEDE
G■ERGO■KOT■ADEN■E
ONEGA■MEMEL■ENTER
O■ENGEL■LANGS■I
BED■TOR■Z■ROE■AGA
IMAM■METEOR■SLEE
BES■K■LOGEN■W■KEG
IR■VAN■TER■BAD■LI
T■REMISE■ADONIS■R
■KORPS■MOL■STEIL■

Na loting onder de goede inzendingen, kwamen de volgende prijswinnaars uit de bus.

De eerste prijs van Rp. 25.— aan:

Mej. S.H. Rasman — hoofdtypiste II —
afd. Tikkerij — Hoofdkantoor;

De tweede prijs van Rp. 15.— werd
toegekend aan:

J.M.P. Uneputty — hoofdklerk II —
afd. CD/HK.

De derde prijs van Rp. 10.— ging
naar:

Kwee Ging Poen — loc. employé —
afd. Ink. lading — ag. Semarang

Ook deze maand weer een kruiswoordraadsel, waarvan de oplossingen uiterlijk 20 Juli a.s. onze redactie moeten hebben bereikt.

Voor onze puzzelaars gelden de volgende voorwaarden :

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres moeten zijn voorzien, te richten aan: de Redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. Medan Merdeka Timur 5 te Djakarta;
2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd;
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld:
1 prijs van Rp. 25.—;
1 prijs van Rp. 15.—;
1 prijs van Rp. 10.—.
Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot.
4. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

Loge

Willem stond voor de kassa van het Tuschinsky-theater en vroeg de juffrouw:

„Geeft u mij een loge.....”

De juffrouw gaf hem een kaartje, maar twee minuten later was hij weer terug: „Geeft u me nog een loge”.

Opnieuw gaf de juffrouw hem de gevraagde plaats, maar opnieuw was hij een minuut later terug: „Geeft u mij nog een loge!”

Geïrriteerd keek de juffrouw hem aan: „Waarom neemt u geen drie loges tegelijk, meneer!”

Woedend keek Willem terug: „Omdat ik er maar één nodig heb, maar die sufferd van een portier verscheurt de hele tijd mijn kaartje als ik naar binnen wil!”

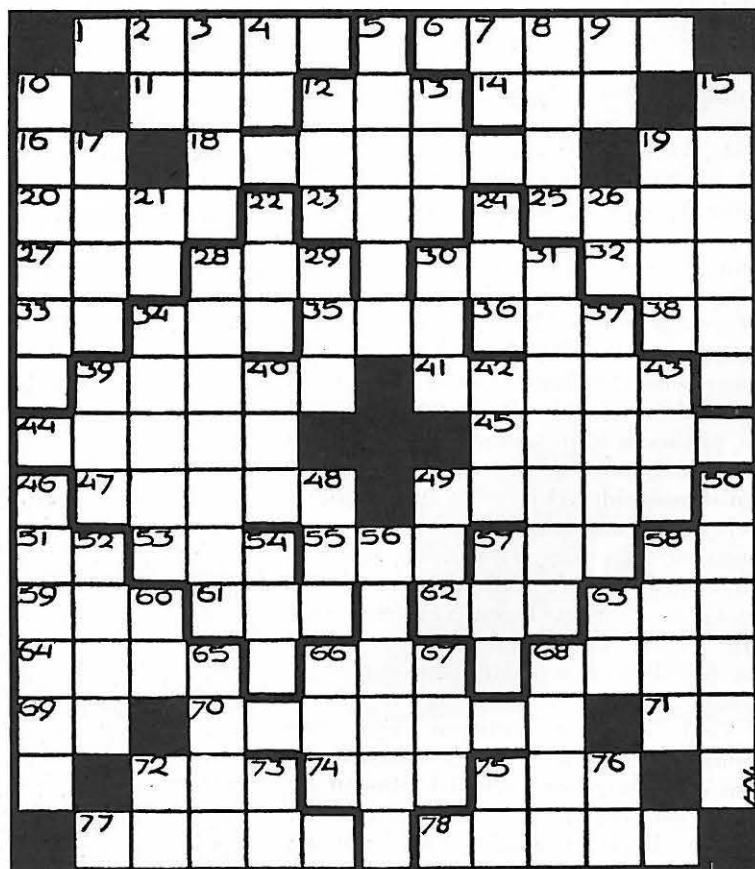
Kruiswoordraadsel.

van links naar rechts:

1 bloemenoptocht, 6 armoedig, schraal, 11 gedicht van Gorter, 12 ndgroente, 14 verkeerd, 15 verlaagde toon, 18 burcht, 19 Chinese lengtemaat, 20 zangvogel, 23 vogel, 25 nitdrukking, 27 telwoord; inhoudsmaat, 30 coupon stof, 32 invalide, 33 thans, 34 halsdoek, opwaarts, 36 aanw. voorn. woord, 38 voorzetsel, 39 buigzaam, gemeente in Utrecht, 44 laaggelegen hooiland, 45 wolf, 47 kleiheid, 49 tank, 51 grondtoon, 53 drinkbakje, 55 werkschuw, 57 huid, 58 Eg. zonnegod, 59 ontkenning, 61 baan voor balspel, 62 duw, 63 als 62, 64 bioscoop, 66 klap, 68 durf, 69 stofmaat, 70 uit-tartende snoeverij, 71 zangnoot, 72 paarden waad- en drenkplaats, 74 onderricht, 75 eenvoudige linnen vrouwenmuts, 77 zangvogel, 78 ziekelijke neiging tot iets.

van boven naar beneden:

2 voorzetsel, 3 bewijs van ontvangst, 4 zangnoot, 5 helder maken, 7 voorzetsel, 8 stof, 9 verlaagde toon, 10 openbaar, 12 bevel, 13 gravin van Holland, 15 likeur, 17 teleurstellend, 19 zelfbewust, 21 voegwoord, 22 saus, 24 onderdompeling, 26 stofmaat, 28 volmacht, 29 deel van het etmaal, 30 werkplaats, 31 mengsel van lood en tin, 34 jongedochter, 37 aardappel (dialect), 39 aanraking met de tong, 40 geringe hoeveelheid, 42 Eng. bier, 43 telwoord, 46 bergplaats voor steenkolen, 48 groente, 49 vogel, 50 karperachtige vis, 52 metalen bak, 54 voor, 56 snoepje, 57 lor, 58 stuurinrichting, 60 voegwoord, 63 rivier in Italië, 65 chef-kellner, 66 dwaas, 67 schrede, 68 vissoort, 72 pers. voorn. woord, 73 lidwoord, 75 uitroep van blijdschap, 76 Chinese afstandsmaat.









de
uitlaat